

Lagrådsremiss

Genomförandet av EG-direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Harpsund den 8 december 2005

Barbro Holmberg

Carl Henrik Ehrenkrona
(Utrikesdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i utlänningslagen (2005:716) till följd av direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning vilket antogs av Europeiska unionens råd den 25 november 2003. Ändringarna innebär bl.a. att en ny rättsfigur, ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare, införs i utlänningslagen. Enligt huvudregeln skall en tredjelandsmedborgare som har permanent uppehållstillstånd och som har varit oavbrutet bosatt i Sverige i fem år beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. En person som beviljats en sådan ställning skall tillerkännas vissa särskilda rättigheter som liknar de rättigheter som tillkommer unionsmedborgare. Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare skall beviljas ett EG-uppehållstillstånd som skall gälla i minst fem år. En tredjelandsmedborgare som har beviljats ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och dennes familjemedlemmar skall kunna få uppehållstillstånd i Sverige.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	5
2	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	6
3	Ärendet och dess beredning.....	15
4	Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	16
4.1	Inledning	16
4.2	Direktivets uppbyggnad	16
4.3	Direktivets syfte	16
4.4	Definitioner	16
4.5	Räckvidd	17
4.6	Ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat.....	18
4.6.1	Bosättningstid	18
4.6.2	Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt.....	18
4.6.3	Allmän ordning och säkerhet.....	18
4.6.4	Ansökan om ställning som varaktigt bosatt....	18
4.6.5	EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta	19
4.6.6	Återkallelse eller förlust av ställning som varaktigt bosatt.....	19
4.6.7	Förfarandegarantier.....	20
4.6.8	Likabehandling	20
4.6.9	Skydd mot utvisning	20
4.6.10	Förmånligare nationella bestämmelser	20
4.7	Bosättning i annan medlemsstat.....	20
4.7.1	Villkor för bosättning i annan medlemsstat....	20
4.7.2	Villkor för familjemedlemmar.....	22
4.7.3	Allmän ordning och säkerhet.....	22
4.7.4	Folkhälsa.....	22
4.7.5	Prövning av ansökan om uppehållstillstånd ...	22
4.7.6	Förfarandegarantier.....	23
4.7.7	Garanterad behandling i den andra medlemsstaten.....	23
4.7.8	Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet	23
4.7.9	Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten	24
4.8	Slutbestämmelser	24
5	Förslag	24
5.1	Inledning	24
5.2	Ställning som varaktigt bosatt.....	25
5.3	Villkor för att beviljas ställning som varaktigt bosatt.....	26
5.3.1	Personkretsen	26
5.3.2	EG-uppehållstillstånd	27
5.3.3	Vistelsetid	28
5.3.4	Vistelse utanför Sverige.....	29
5.3.5	Försörjningskrav	30
5.3.6	Krav på sjukförsäkring.....	35

5.3.7	Integration.....	35
5.3.8	Allmän ordning och säkerhet.....	35
5.4	Rättigheter i landet som beviljat ställning som varaktigt bosatt.....	36
5.4.1	Skydd mot utvisning.....	36
5.4.2	Rätt till inresa och uppehållstillstånd.....	38
5.5	Återkallelse av ställning som varaktigt bosatt.....	39
5.5.1	Grunder för återkallelse.....	39
5.5.2	Förenklat förfarande för att återfå ställning som varaktigt bosatt.....	40
5.6	Upphållstillstånd för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och dennes familjemedlemmar.....	41
5.6.1	Villkor för att beviljas uppehållstillstånd.....	41
5.6.2	Skäl mot att bevilja uppehållstillstånd.....	43
5.6.3	Folkhälsa.....	43
5.6.4	Återkallelse av uppehållstillstånd.....	44
5.6.5	Utvisning från Europeiska unionens territorium.....	46
5.6.6	Permanent bosättningsförbud.....	46
5.7	Förhållandet mellan ställning som varaktigt bosatt och permanent uppehållstillstånd.....	47
5.8	Likabehandling.....	48
5.8.1	Tillträde till arbetsmarknaden.....	48
5.8.2	Utbildning och studiestöd.....	48
5.8.3	Erkännande av yrkesutbildningsbevis m.m.	49
5.8.4	Social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd.....	50
5.8.5	Skatteförmåner.....	51
5.8.6	Tillgång till varor och tjänster.....	51
5.8.7	Föreningsfrihet.....	51
5.8.8	Tillträde till medlemsstatens territorium.....	52
5.8.9	Varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige och dennes familjemedlemmar.....	52
5.8.10	Fakultativa bestämmelser om begränsningar i likabehandlingen.....	52
5.9	Handläggning av ärenden om ställning som varaktigt bosatt.....	53
5.9.1	Inlämnande av ansökan.....	53
5.9.2	Beslutsunderlaget.....	54
5.9.3	Handläggningstid.....	55
5.9.4	Överklagande.....	55
5.9.5	Krav på att beslut skall ha skriftlig form.....	56
5.9.6	Motivering av beslut.....	56
5.9.7	Information om innebörden av att ha ställning som varaktigt bosatt.....	56
5.9.8	Följder av att ett beslut inte fattas inom handläggningsfristen.....	57
5.9.9	Underrättelse av beslut till annan medlemsstat.....	58

5.10	Handläggning av ansökan om uppehållstillstånd i Sverige från en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat eller dennes familjemedlemmar	58
5.10.1	Beslutsunderlaget.....	58
5.10.2	Inlämnande av ansökan.....	59
5.10.3	Handläggningstid	60
5.10.4	Överklagande	60
5.10.5	Motivering av avslagsbeslut	61
5.10.6	Följder av att ett beslut inte fattas inom handläggningstiden	61
5.10.7	Underrättelse till annan medlemsstat.....	62
5.11	Överklagande	62
5.11.1	Rätt att överklaga.....	62
5.11.2	Rättshjälp	63
5.12	Nationell kontaktpunkt.....	64
6	Genomförande och ekonomiska konsekvenser	66
6.1	Ikraftträdande	66
6.2	Ekonomiska konsekvenser.....	66
7	Författningskommentarer	67
Bilaga 1	Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	72
Bilaga 2	Sammanfattning av Delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15) i den delen som avser genomförandet av Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	90
Bilaga 3	Lagförslag i delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15) avseende genomförandet av rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	92
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser för delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15).....	103

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

2 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716),

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 17 och 23 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 9 och 10 §§, 14 kap. 3 § och 17 kap. 1 § samt rubriken närmast före 13 kap. 10 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas ett nytt kapitel, 5 a kap., samt fyra nya paragrafer, 1 kap. 4 a och 4 b §§, 5 kap. 2 a och 16 a §§, samt närmast före 1 kap. 4 a och 4 b §§, samt 5 kap. 16 a § nya rubriker av följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremiss den 8 december 2005 om genomförandet av EG-direktivet om unionsmedborgares rörlighet inom EU   *Föreslagen lydelse*

1 kap.

1 §

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),

- villkor för att en utlänning skall få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),

- visering (3 kap.),

- uppehållsrätt (3 a kap.)

- flyktingar och skyddsbehövande i övrigt (4 kap.),

- uppehållstillstånd (5 kap.),

- arbetstillstånd (6 kap.),

- återkallelse av tillstånd (7 kap.),

- avvisning och utvisning (8 kap.),

- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),

- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),

- hur en utlänning som hålls i förvar skall behandlas (11 kap.),

- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),

- villkor för att en utlänning skall få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),

- visering (3 kap.),

- uppehållsrätt (3 a kap.)

- flyktingar och skyddsbehövande i övrigt (4 kap.),

- uppehållstillstånd (5 kap.),

- *tredjelandetsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige (5 a kap.),*

- arbetstillstånd (6 kap.),

- återkallelse av tillstånd (7 kap.),

- avvisning och utvisning (8 kap.),

- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),

- förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),

- hur en utlänning som hålls i förvar skall behandlas (11 kap.),

- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),

¹ Jfr rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandetsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.01.2004, s 44, Celex nr 32003L0109).

- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna, m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (22 kap.).

- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna, m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (22 kap.).

EU-stat

4 a §

Med EU-stat avses i denna lag en stat som ingår i Europeiska unionen (EU).

Tredjelandssmedborgare

4 b §

Med tredjelandssmedborgare avses i denna lag en person som inte är medborgare i en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz.

Lydelse enligt SFS 2005:716

Föreslagen lydelse

2 kap.

3§

Visering är ett tillstånd att resa in i och vistas i Sverige under en viss kortare tid. En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige skall ha visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd.

Visering är ett tillstånd att resa in i och vistas i Sverige under en viss kortare tid. En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige skall ha visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd *eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.*

4 §

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd *eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta* får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

5 kap.

2 a §

Permanent uppehållstillstånd skall ges till den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Rätt för tredjelandsmedborgare att på nytt få uppehållstillstånd

16 a §

En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd skall ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

Lydelse enligt lagrådsremiss den 1 december 2005 om genomförandet av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening

Föreslagen lydelse

17 §

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel skall det, utom i fall som avses i 1, 2, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket skall det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Uppehållstillstånd skall inte beviljas en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Lydelse enligt SFS 2005:716

Föreslagen lydelse

23 §

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

5 a kap. Tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige

Förutsättningar för att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige

1 §

En ansökan från en tredjelandsmedborgare om ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

- 1. permanent uppehållstillstånd,*
- 2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller*
- 3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.*

Vid beräkningen av vistelsetiden skall tid under vilken sökanden haft uppehållstillstånd syftande till

bosättning beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden skall vistelse i Sverige av uteslutande tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden skall inte anses vara avbrott i vistelsen.

2 §

För att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall sökanden fullt ut kunna försörja sig och sin familj med egna medel så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kravet på försörjningsförmågan.

3 §

En person som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet får inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

4 §

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 1 och 2 §§ skall inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

5 §

För den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta utfärdas.

Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Migrationsverket får meddela ytterligare föreskrifter om sådana uppehållstillstånd.

Återkallelse

6 §

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall återkallas om den som beviljats sådan ställning

1. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet har förtigit omständigheter, som varit av betydelse för att få ställningen,

2. utvisas,

3. utgör ett hot mot den allmänna ordningen,

4. har vistats utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium under tolv månader i följd,

5. har vistats utanför Sveriges territorium under sex år i följd, eller

6. får ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat.

7 §

Den som förlorat sin ställning som varaktigt bosatt i Sverige på grund av vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens medlemsstaters territorium skall återfå denna efter ansökan, oavsett kravet på vistelsetid enligt 1 §, om

1. han eller hon har beviljats uppehållstillstånd syftande till bosättning enligt 5 kap.,

2. försörjningskravet i 2 § är uppfyllt, och

3. det inte föreligger hinder enligt 3 §.

Beslutande myndighet

8 §

Beslut i ärenden om ställning som varaktigt bosatt i Sverige meddelas av Migrationsverket.

Bemyndigande

9 §

Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Migrationsverket får meddela föreskrifter om att andra

myndigheter har rätt att besluta om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Underrättelse till annan EU-stat

10 §

Om en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat

1. beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige,

2. beviljas uppehållstillstånd i Sverige,

3. vägras förnyelse av sitt uppehållstillstånd i Sverige, eller

4. får sitt uppehållstillstånd i Sverige återkallat,

skall Migrationsverket underrätta den andra EU-staten om beslutet.

7 kap.

9 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer *och för tredjelandssmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat.*

13 kap.

9 §

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd *eller om tredjelandssmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige* tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när

utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

Motivering av beslut i fråga om uppehållstillstånd samt i fråga om visering eller arbetstillstånd.

Motivering av beslut i fråga om uppehållstillstånd, tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige samt i fråga om visering eller arbetstillstånd.

10 §

Ett beslut i fråga om uppehållstillstånd skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Ett beslut i fråga om uppehållstillstånd *eller om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige* skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Vid beslut om visering eller arbetstillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i ett EES-land eller i Schweiz.

Lydelse enligt lagrådsremiss den 8 december 2005 om genomförandet av EG-direktivet om unionsmedborgares rörlighet inom EU

Föreslagen lydelse

14 kap.

3 §

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avslag på en ansökan om visering eller återkallelse av visering för en utlänning som är familjemedlem till en EES-medborgare, utan att själv vara EES-medborgare,
- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, eller

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avslag på en ansökan om visering eller återkallelse av visering för en utlänning som är familjemedlem till en EES-medborgare, utan att själv vara EES-medborgare,
- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd *eller om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige,* eller

- återkallelse av ett

- återkallelse av ett

uppehållstillstånd.

uppehållstillstånd *eller av
tredjelandsmedborgares ställning
som varaktigt bosatt i Sverige.*

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om arbetstillstånd eller beslut om återkallelse av arbetstillstånd får överklagas till en migrationsdomstol, om frågan om tillstånd har behandlats i samband med ett beslut om avvisning eller utvisning.

17 kap.

1 §

Socialnämnden skall lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Socialnämnden skall lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd *eller ett ärende om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige* eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2006.

3 Ärendet och dess beredning

Europeiska unionens råd antog den 25 november 2003 direktivet 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.01.2004, s 44, Celex nr 32003L0109) (kallas fortsättningsvis direktivet om varaktigt bosatta). Direktivet innehåller bestämmelser om att tredjelandsmedborgare som stadigvarande bott i en EU-stat i fem år efter ansökan kan beviljas ställning som varaktigt bosatt. Direktivet trädde i kraft den 23 januari 2004 och skall vara genomfört i medlemsstaterna senast den 23 januari 2006. Direktivet bifogas som *bilaga 1*.

Regeringen beslutade den 11 december 2003 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta ställning till hur rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003, s 12, Celex nr 32003L0086) bör genomföras i svensk rätt. Den 18 mars 2004 beslutade regeringen genom tilläggsdirektiv att utredningen även skulle ta ställning till hur direktivet om varaktigt bosatta skulle genomföras i svensk rätt. Den 9 december 2004 beslutade regeringen att utredningstiden skulle förlängas och att redovisningen av uppdraget skulle delas upp i ett delbetänkande och ett slutbetänkande. I delbetänkandet skulle utredaren lägga fram förslag på de författningsändringar och andra åtgärder som är nödvändiga för att de obligatoriska bestämmelserna i direktiven skall tillgodoses. I slutbetänkandet skall utredaren behandla frågan hur Anhörigkommitténs betänkande (SOU 2002:13) förhåller sig till bestämmelserna i familjeåterföreningsdirektivet. I slutbetänkandet skall dessutom förslag till författningsändringar och andra åtgärder som kan behövas med anledning av direktiven för att uppnå en ändamålsenlig och enhetlig lagstiftning redovisas. Utredningen, som antog namnet Utredningen om uppehållstillstånd för familjeåterförening och för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare, har i mars 2005 avgett delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15). Slutbetänkandet redovisades den 29 november 2005. En sammanfattning av delbetänkandet och delbetänkandets lagförslag avseende direktivet om varaktigt bosatta finns i *bilagorna 2 och 3*. Delbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utrikesdepartementet (UD2005/15666/MAP).

I denna lagrådsremiss behandlas genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta.

Riksdagen antog den 14 september 2005 propositionen (2004/05:170), bet 2004/05:SfU, rskr 2005/06:1) Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden, vilken innehåller förslag till en ny utlänningslag. Den nya utlänningslagen skall träda i kraft den 31 mars 2006.

1989 års utlänningslag (1989:529) kallas fortsättningsvis UtlL och den nya utlänningslagen (2005:716) kallas fortsättningsvis NUtlL. Utlänningsförordningen (1989:547) kallas fortsättningsvis UtlF.

En tredjelandsmedborgare som beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige kallas i lagrådsremissen varaktigt bosatt. En tredjelandsmedborg-

are som beviljats ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat kallas i lagrådsremissen varaktigt bosatt i annan EU-stat.

De ändringar som föreslås i denna lagrådsremiss görs i den nya utlänningslagen. Ändringarna träder i kraft den 1 juni 2006.

4 Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

4.1 Inledning

Syftet med direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare är att tredjelandsmedborgare som har vistats i en medlemsstat under en längre tid skall kunna erhålla en särskild rättslig ställning. Tredjelandsmedborgare som har beviljats denna ställning, varaktigt bosatt, skall tillerkännas vissa särskilda rättigheter som liknar de rättigheter som tillkommer unionsmedborgare. I direktivet fastställs villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt samt de rättigheter som är förbundna med denna ställning. Medlemsstaterna skall utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som skall gälla i minst fem år. Enligt direktivet skall personer med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat under vissa villkor ha rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat. Om varaktigt bosatta utövar sådan rätt till bosättning skall deras anhöriga som ingår i kärnfamiljen också ha rätt att bosätta sig i den andra medlemsstaten under förutsättning att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten.

4.2 Direktivets uppbyggnad

Kapitel I (artikel 1-3) behandlar direktivets syfte, definitioner och vilka personer som omfattas av direktivet. Kapitel II behandlar ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat. Kapitel III behandlar bosättning i andra medlemsstater. Kapitel IV innehåller slutbestämmelser om bl.a. nationell kontaktpunkt.

4.3 Direktivets syfte

Direktivets syfte framgår av artikel 1 som anger att direktivet fastställer dels villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, dels villkoren för bosättning för varaktigt bosatta i andra medlemsstater.

4.4 Definitioner

Artikel 2 definierar följande begrepp.

tredjelandsmedborgare: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i fördraget,

varaktigt bosatt: tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i enlighet med artiklarna 4–7,

första medlemsstat: den medlemsstat som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt,

andra medlemsstat: andra medlemsstater än den som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt och där den varaktigt bosatte utövar sin rätt till bosättning,

familjemedlemmar: de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening,

flykting: tredjelandsmedborgare som beviljats flyktingstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta: uppehållstillstånd som utfärdas av den berörda medlemsstaten när en sökande förvärvat ställning som varaktigt bosatt.

4.5 Räckvidd

Enligt artikel 3.1 skall direktivet tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. Enligt artikel 3.2 är direktivet inte tillämpligt på tredjelandsmedborgare som

- a) är bosatta för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning,
- b) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av tillfälligt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på beslut om sin ställning,
- c) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer, i enlighet med internationella åtaganden, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning,
- d) är flyktingar eller har ansökt om flyktingstatus men ännu inte fått slutligt besked,
- e) är bosatta uteslutande av tillfälliga skäl som "au pair" eller säsongarbetare, eller som arbetstagare som utstationerats av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, eller som leverantör av gränsöverskridande tjänster eller i de fall då deras uppehållstillstånd formellt begränsats,
- f) har en rättslig ställning som omfattas av bestämmelserna i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser, 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser, 1969 års konvention om särskilda delegationer eller 1975 års Wienkonvention om staters representation i deras förbindelser med internationella organisationer av universell karaktär. Enligt artikel 3.3. skall direktivet inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i bilaterala och multilaterala avtal.

4.6 Ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat

4.6.1 Bosättnings tid

Artikel 4 innehåller bestämmelser om bosättnings tid för den som vill få ställning som varaktigt bosatt. En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatt till en tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatt inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan. Perioder då tredjelandsmedborgaren har varit bosatt i medlemsstaten av uteslutande tillfälliga skäl skall inte räknas vid beräkningen av bosättnings tiden. Tid under vilken en tredjelandsmedborgare vistats i en medlemsstat för studieändamål eller yrkesutbildning får endast räknas till hälften. Detta framgår av artikel 4.2.

Enligt artikel 4.3 skall perioder av frånvaro från medlemsstatens territorium inte utgöra något avbrott i bosättnings tiden förutsatt att de är kortare än sex månader i följd och inte överstiger tio månader totalt under femårsperioden. Om det finns särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär får medlemsstaterna godta att en längre period av frånvaro inte skall utgöra något avbrott i bosättnings tiden. I sådant fall skall perioden av frånvaro inte beaktas vid beräkningen av bosättnings tiden.

Medlemsstaterna får vid beräkningen av den totala bosättnings tiden även beakta perioder av frånvaro med anledning av utstationering på grund av arbete, inklusive tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster.

4.6.2 Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt

Enligt artikel 5 skall medlemsstaterna kräva att tredjelandsmedborgaren styrker att han eller hon för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka han eller hon har försörjningsansvar förfogar över stabila och regelbundna försörjningsmedel samt en sjukförsäkring. Vidare får medlemsstaterna kräva att tredjelandsmedborgaren följer villkoren för integration i enlighet med nationell lagstiftning.

4.6.3 Allmän ordning och säkerhet

Enligt artikel 6 får medlemsstaterna vägra att bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning eller säkerhet. Inför ett sådant beslut skall medlemsstaten beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda personen utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättnings tiden och befintliga band med bosättningslandet. Ett avslagsbeslut med hänsyn till allmän ordning och säkerhet får inte grundas på ekonomiska överväganden.

4.6.4 Ansökan om ställning som varaktigt bosatt

Artikel 7 innehåller regler om handläggning av ansökan om ställning som varaktigt bosatt. Ansökan, som lämnas in i den medlemsstat i vilken han eller hon är bosatt, skall åtföljas av dokumentation i enlighet med

nationell lagstiftning som styrker att han eller hon uppfyller villkoren i artikel 4 (bosättningskravet) och 5 (försörjningskravet m.m.). I förekommande fall skall giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna bifogas. Dokumentation får även inbegripa att lämplig bostad finns. Sökanden skall underrättas om ett beslut med anledning av en ansökan om ställning som varaktigt bosatt så snart som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur får tidsfristen i undantagsfall förlängas. Den berörda personen skall dessutom underrättas om sina rättigheter och skyldigheter enligt direktivet.

Följderna av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen löper ut skall regleras av den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

4.6.5 EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Enligt artikel 8 skall ställning som varaktigt bosatt i huvudsak vara permanent. Medlemsstaterna skall till en varaktigt bosatt utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Tillståndet skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut.

4.6.6 Återkallelse eller förlust av ställning som varaktigt bosatt

I artikel 9 anges att varaktigt bosatta inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning om det har upptäckts att ställningen som varaktigt bosatt har förvärvats genom bedrägeri, om ett utvisningsbeslut har fattats eller om tredjelandsmedborgaren varit borta från unionens territorium under en period om tolv månader i följd. Inte heller får den varaktigt bosatta behålla sin ställning om han eller hon beviljas ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat eller om han eller hon varit borta från det land i vilket han eller hon har sin ställning som varaktigt bosatt under sex år i följd. Vidare anges att medlemsstaterna får föreskriva att en varaktigt bosatt inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning om han eller hon utgör ett hot mot allmän ordning. När det gäller frånvaro får medlemsstaterna enligt artikel 9.2 föreskriva att frånvaro som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra förlust av ställning som varaktigt bosatt. Även när det gäller frånvaro från den medlemsstat som beviljade ställningen som varaktigt bosatt tillåter direktivet avvikelser och den berörda medlemsstaten får fastställa att den varaktigt bosatta personen av särskilda skäl får behålla sin ställning i den medlemsstaten vid frånvaro under en period som överstiger sex år (artikel 9.4 andra och tredje styckena).

Enligt artikel 9.5 får medlemsstaterna vid vissa fall av förlust av ställning som varaktigt bosatt föreskriva ett förenklat förfarande för att utlänningen skall återfå denna ställning.

Återkallelse eller förlust av ställning som varaktigt bosatt får aldrig grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har löpt ut. Om återkallelsen eller förlusten av ställning som varaktigt bosatt inte leder till återsändande skall medlemsstaten tillåta den berörda personen

att stanna på dess territorium om han eller hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och inte utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

4.6.7 Förfarandegarantier

Enligt artikel 10 skall beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller om återkallelse av sådan ställning vara motiverade. Beslutet skall innehålla besvärshänvisning. Vid beslut om avslag eller återkallelse skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

4.6.8 Likabehandling

Enligt artikel 11 skall varaktigt bosatta, med vissa begränsningar, åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får i fråga om tillträde till arbetsmarknaden, utbildning och yrkesutbildning, erkännande av yrkesutbildningsbevis, social trygghet, skatteförmåner, tillgång till varor, tjänster och bostäder, föreningsfrihet samt fritt tillträde till hela den berörda medlemsstatens territorium.

4.6.9 Skydd mot utvisning

Enligt artikel 12 får medlemsstaterna utvisa en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. Ett sådant beslut får inte grundas på ekonomiska överväganden. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt eventuella band med bosättningslandet. Ett utvisningsbeslut skall kunna överklagas och rättshjälp kunna erhållas.

4.6.10 Förmånligare nationella bestämmelser

Enligt artikel 13 får medlemsstaterna utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i direktivet. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater.

4.7 Bosättning i annan medlemsstat

4.7.1 Villkor för bosättning i annan medlemsstat

Enligt artikel 14.1 skall en person med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater under längre tid än tre månader för att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller

egenföretagare, för att studera eller följa en yrkesutbildning eller för andra syften.

Det finns dock enligt direktivet (artikel 14.3-4) möjlighet att begränsa mottagandet av varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare av arbetsmarknadspolitiska skäl. När det rör sig om ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare får medlemsstaterna granska situationen på sina respektive arbetsmarknader och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillträda en ledig plats respektive bedriva sådan verksamhet. Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen, samt till tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och som får arbetslöshetsunderstöd i den berörda staten. Medlemsstaterna får också begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till bosättning, under förutsättning att sådana begränsningar redan fastställts för tredjelandsmedborgarnas tillträde i den befintliga lagstiftningen vid tidpunkten för antagandet av direktivet.

Enligt artikel 14.5 gäller bestämmelserna om uppehållstillstånd för personer med ställning som varaktigt bosatta i en annan medlemsstat inte bosättning i egenskap av anställda som utstationeras av en tjänstleverantör inom ramen för tillhandahållande av tjänster över gränserna eller i egenskap av leverantör av tjänster över gränserna. Medlemsländerna får i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta som önskar flytta till en andra medlemsstat och vara ekonomiskt verksamma som säsonganställda, får vistas i medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

Enligt artikel 15.1 skall så snart som möjligt och senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten, den varaktigt bosatta lämna in en ansökan om uppehållstillstånd.

Enligt artikel 15.2 får en medlemsstat, som villkor för att bevilja uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat, kräva att tredjelandsmedborgaren visar upp bevis på stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att han eller hon skall kunna försörja sig själv och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd. Vidare får villkor uppställas om att det finns en sjukförsäkring avseende alla risker i det andra landet som medborgarna där normalt omfattas av.

Enligt artikel 15.3 får medlemsstaterna kräva att tredjelandsmedborgare som krav för uppehållstillstånd följer villkoren för integration i enlighet med nationell lagstiftning.

Av artikel 15.4 följer att en ansökan om uppehållstillstånd från en varaktigt bosatt i en annan EU-stat skall åtföljas av dokumentation som visar att villkoren för bosättning och uppehållstillstånd som varaktigt bosatt är uppfyllda. Ansökan skall även åtföljas av giltig resehandling i original eller bestyrkt kopia. Dokumentation får också omfatta förekomsten av lämplig bostad.

4.7.2 Villkor för familjemedlemmar

Om en person med ställning som varaktigt bosatt utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat skall anhöriga som ingår i kärnfamiljen också ha rätt att bosätta sig i den andra medlemsstaten under förutsättning att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten (artikel 16.1). Övriga familjemedlemmar, i en familj som redan var bildad i den första medlemsstaten, får tillåtas att bosätta sig i den andra medlemsstaten (artikel 16.2).

När familjemedlemmar till den varaktigt bosatte i en familj som var etablerad redan i den första medlemsstaten ansöker om uppehållstillstånd anges i artikel 16.4 att den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlemmen att visa upp EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatt eller annat uppehållstillstånd, resehandling i original eller bestyrkt kopia, bevis om att han eller hon har varit bosatt i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlem till en varaktigt bosatt samt bevis om försörjningsförmåga eller sjukförsäkring.

4.7.3 Allmän ordning och säkerhet

Enligt artikel 17.1 får medlemsstaterna vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet. När beslutet fattas skall medlemsstaterna beakta hur grovt brottet är eller vilken typ av brott mot allmän ordning och allmän säkerhet som har begåtts av den varaktigt bosatta personen, eller personens familjemedlem eller familjemedlemmar eller den fara som personen utgör. Ett avslagsbeslut får inte grundas på ekonomiska överväganden.

4.7.4 Folkhälsa

Enligt artikel 18 får medlemsstaterna vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot folkhälsan.

4.7.5 Prövning av ansökan om uppehållstillstånd

Enligt artikel 19 skall en ansökan om uppehållstillstånd för bosättning i en annan medlemsstat handläggas inom fyra månader efter inlämnandet. Fristen får förlängas dels om ansökan inte åtföljs av sådan dokumentation som anges i artiklarna 15 och 16, dels – i undantagsfall – om behandlingen av ansökan är komplicerad. Fristen får förlängas med högst tre månader. Sökanden skall underrättas vid en eventuell förlängning. För familjemedlemmar till den varaktigt bosatta gäller, om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, enligt artikel 16.3 samma villkor.

Om villkoren i artiklarna 14-16 är uppfyllda, skall den andra medlemsstaten, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna om allmän ordning, säkerhet och hälsa, utfärda ett förnybart uppehållstillstånd åt den

varaktigt bosatte. Detta uppehållstillstånd skall förnyas när det går ut. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

Den andra medlemsstaten skall för den varaktigt bosattes familjemedlemmar utfärda uppehållstillstånd som kan förnyas med samma giltighetstid som det som utfärdades till den varaktigt bosatte.

4.7.6 Förfarandegarantier

Enligt artikel 20 skall ett beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd vara motiverat. Beslutet skall innehålla besvärshänvisning. Följderna av att ett beslut inte har fattats vid utgången av den tidsfrist som anges i artikel 19.1 skall regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

Om ansökan om uppehållstillstånd avslås eller om uppehållstillståndet återkallas eller inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning.

4.7.7 Garanterad behandling i den andra medlemsstaten

Enligt artikel 21 i direktivet om varaktigt bosatta skall en varaktigt bosatt med uppehållstillstånd i Sverige åtnjuta samma behandling som en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Enligt artikel 21.3 skall familjemedlemmar till en varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige åtnjuta de rättigheter som anges i artikel 14 i familjeåterföreningsdirektivet.

Enligt artikel 21.2 får medlemsstaterna fastslå att varaktigt bosatta skall ha begränsad tillgång till andra anställningar än de anställningar som de har beviljats uppehållstillstånd för enligt villkoren i nationell lagstiftning för en period som inte överstiger tolv månader. Vidare får medlemsstaterna i enlighet med nationell lagstiftning bestämma på vilka villkor varaktigt bosatta skall få tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

4.7.8 Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet

Om en person med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat har bosatt sig i en andra medlemsstat och den medlemsstaten vägrar att förnya eller återkallar den varaktigt bosattas uppehållstillstånd av hänsyn till allmän ordning och säkerhet, om villkoren för bosättningen inte längre uppfylls eller om tredjelandsmedborgaren inte är lagligen bosatt i landet och därmed ålägger honom eller henne att lämna landet, skall den första medlemsstaten omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut (artikel 22.1-2).

Om en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat har fått uppehållstillstånd i en andra medlemsstat och där

utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet får den andra medlemsstaten utvisa honom eller henne från unionens territorium. Den andra medlemsstaten skall samråda med den första medlemsstaten när ett sådant beslut fattas (artikel 22.3).

4.7.9 Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten

Enligt artikel 23 skall en person som har ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat och deras anhöriga kunna få ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat när de har vistats där i fem år. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut. Bestämmelserna i artiklarna 7, 8 och 10 skall tillämpas vid sådan prövning.

4.8 Slutbestämmelser

Slutbestämmelserna i artiklarna 24 – 28 innehåller bl.a. regler om Europeiska kommissionens rapporteringsskyldighet till Europaparlamentet, upprättandet av kontaktpunkter i medlemsstaterna och ikraftträdande.

5 Förslag

5.1 Inledning

Den svenska utlänningslagstiftningen – en översikt

I utlänningslagen (2005:716) ges regler för utlänningars inresa, utresa, vistelse och arbete i Sverige samt för rätten till asyl här. I lagen anges också under vilka förutsättningar en utlänning kan avvisas eller utvisas ur landet. Lagen, som skall ersätta utlänningslagen (1989:529), antogs av riksdagen den 14 september 2005 och träder i kraft den 31 mars 2006. Ett nytt och centralt inslag i den nya utlänningslagen är att Migrationsverkets beslut i utlännings- och medborgarskapsärenden skall kunna överprövas av särskilt utsedda förvaltningsdomstolar (tre migrationsdomstolar samt Migrationsöverdomstolen). Samtliga författningsändringar som anges i denna proposition och som föreslås ske i utlänningslagen avser således den nya utlänningslagen, här benämnd NUtil.

Det har i relativt stor utsträckning överlåtits åt regeringen att meddela närmare föreskrifter om bl.a. utlänningars rätt att resa in och vistas i Sverige i såväl 1989 års utlänningslag som i den nya utlänningslagen. Vad gäller 1989 års utlänningslag finns dessa föreskrifter i utlänningsförordningen (1989:547), UtlF. En ny utlänningsförordning till följd av den nya utlänningslagen är under utarbetande men har ännu inte beslutats. I den mån det i denna lagrådsremiss anges hur vissa rättsförhållanden för närvarande är reglerade i utlänningsförordningen är det således 1989 års utlänningsförordning som avses.

Utöver nu nämnda författningar bör även nämnas lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll vilken kompletterar utlänningslagen i fråga om möjligheterna att i vissa fall avlägsna utlänningar från Sverige. Enligt lagen om särskild utlänningskontroll får en utlänning som inte avvisas eller utvisas enligt utlänningslagen utvisas efter beslut av regeringen, om det behövs av hänsyn till rikets säkerhet eller med hänsyn till vad som är känt om utlänningsens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han kommer att begå eller medverka till brottslig gärning som innefattar våld, hot eller tvång för politiska syften.

Förändringar i svensk utlänningsrätt till följd av gemenskapsrätten

En grundregel i den svenska utlänningsrätten är att utlänningar som avser att uppehålla sig i Sverige i mer än tre månader, skall ha uppehållstillstånd (2 kap. 5 § NUtIL). Av 2 kap. 4 § NUtIL följer att uppehållstillståndet kan vara antingen tidsbegränsat eller permanent. Huvudregeln om innehav av uppehållstillstånd gäller för utlänningar som inte är nordiska medborgare. Till följd av genomförandet i svensk rätt av direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (rörlighetsdirektivet) kommer dock EES-medborgare och deras familjemedlemmar att befrias från kravet på uppehållstillstånd. Dessa utlänningar har i sin egenskap av unionsmedborgare eller unionsmedborgares familjemedlem en rätt att vistas i landet utan föregående prövning av någon myndighet eller med stöd av någon tillståndshandling. Möjlighet kommer dock att finnas att ansöka om uppehållstillstånd enligt nationell rätt om personen i fråga så vill. Det svenska medborgarskapet bör alltså vara utgångspunkten när det gäller att avgöra om en person är utlänning enligt den svenska utlänningslagstiftningen. Trots att EES-medborgare och deras familjemedlemmar erhåller långtgående rättigheter att resa in och uppehålla sig i Sverige, kommer de således alltså betraktas som utlänningar.

Med genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta tillkommer ytterligare en kategori av utlänningar i lagstiftningen. I svensk utlänningslagstiftning kommer det således att finnas ett stort antal olika grupper av utlänningar (EES-medborgare, familjemedlemmar till EES-medborgare, schweiziska medborgare, tredjelandsmedborgare m.fl.) med sinsemellan olika rättigheter att resa in och vistas i Sverige.

5.2 Ställning som varaktigt bosatt

Regeringens förslag: En ny rättsfigur, ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare, införs i svensk rätt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Begreppet ”varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare” finns inte i svensk lagstiftning. Enligt direktivet om varaktigt bosatta skall tredjelandsmedborgare som har vistats lagligen

i en medlemsstat under en viss tid och som har uppehållstillstånd för en längre tid kunna erhålla en särskild rättslig ställning som skall tillförsäkra dem en uppsättning enhetliga rättigheter som ligger nära unionsmedborgarnas rättigheter. Med varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare avses således en tredjelandsmedborgare som har erhållit denna rättsliga ställning. Syftet med att bevilja tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt är bl.a. att underlätta dessa personers fria rörlighet inom unionen. En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en EU stat har, under vissa förutsättningar, rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat. För att genomföra direktivet om varaktigt bosatta i svensk rätt krävs att bestämmelser om denna nya rättsliga ställning införs i utlänningslagen.

5.3 Villkor för att beviljas ställning som varaktigt bosatt

5.3.1 Personkretsen

Regeringens förslag: Tredjelandsmedborgare som har permanent uppehållstillstånd i Sverige eller ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, skall kunna få ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Detsamma skall gälla tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd i Sverige såsom anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt skall inte omfattas av den nya bestämmelsen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Svensk Flyktinghjälp (SWERA) och Sveriges advokatsamfund* anser att flyktingar och skyddsbehövande i övrigt måste kunna ges ställning som varaktigt bosatta. *Sveriges Advokatsamfund* påpekar att kvalifikationstiden för att erhålla ställning som varaktigt bosatt är angiven till fem år. De personer som önskar begagna sig av rättigheterna i det aktuella direktivet och som är flyktingar eller skyddsbehövande i övrigt kommer att vilja avsäga sig denna ställning. Det kan vara betänkligt med tanke på att dessa personer har ett särskilt skydd mot bland annat utvisning till följd av sin ställning och att detta skydd i så fall inte kan göras gällande. *Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO)* ifrågasätter den föreslagna skrivningen av särställningen ”stadigvarande bosatt” och förespråkar en likställdhet med EU-medborgarnas rörlighet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 3 i direktivet om varaktigt bosatta skall direktivet omfatta tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i en medlemsstat. Bestämmelserna skall dock inte tillämpas på de tredjelandsmedborgare vilkas vistelse inte är av varaktig natur. Från personkretsen som kan få ställning som varaktigt bosatt undantas därför vissa tredjelandsmedborgare som anges i artikel 3, se avsnitt 4.5.

Enligt regeringens förslag skall endast tredjelandsmedborgare med permanent uppehållstillstånd eller tredjelandsmedborgare som redan har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat eller är anhöriga till en

sådan person ha möjlighet att erhålla ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Med undantag för flyktingar och skyddsbehövande i övrigt förekommer det inte att utlänningar i de kategorier som anges i artikel 3 punkterna a-f i direktivet får permanent uppehållstillstånd i Sverige. Eftersom flyktingar och skyddsbehövande i övrigt i regel beviljas permanent uppehållstillstånd måste den nya bestämmelsen, för att stå i överensstämmelse med direktivets bestämmelser, uttryckligen undanta dessa kategorier från rätten att erhålla ställning som varaktigt bosatt. *SWERA* och *Sveriges Advokatsamfund* anser att flyktingar och skyddsbehövande i övrigt skall kunna erhålla ställning som varaktigt bosatt. Som framgår ovan är detta emellertid inte förenligt med bestämmelserna i direktivet om varaktigt bosatta. Regeringen vill här även erinra om att flyktingar och skyddsbehövande i övrigt efter fyra respektive fem år kan få svenskt medborgarskap.

Enligt direktivet om varaktigt bosatta skall tredjelandsmedborgare som har fått ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat och som sedan flyttar till en annan medlemsstat kunna få ställning som varaktigt bosatt i den staten (artikel 23.1). En tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat som vill ha uppehållstillstånd i Sverige skall kunna erhålla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i fem år. Det uppehållstillstånd de beviljas är således inte permanent. Dessa personer måste därför anges särskilt i den nya bestämmelsen i utlänningslagen. Bestämmelser om uppehållstillstånd för dessa personer kommer att föreskrivas på förordningsnivå.

En tredje kategori som enligt direktivet skall ha möjlighet att få ställning som varaktigt bosatt är anhöriga till personer som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Dessa skall inte heller erhålla permanent uppehållstillstånd i Sverige utan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på fem år. Även dessa personer måste således anges särskilt i den nya bestämmelsen i utlänningslagen. Bestämmelser om uppehållstillstånd för dessa personer kommer att föreskrivas på förordningsnivå.

5.3.2 EG-uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare skall utfärdas för den som beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Den som har ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall tillåtas resa in i Sverige trots avsaknad av visering eller uppehållstillstånd. Ytterligare föreskrifter om EG-uppehållstillstånd skall kunna utfärdas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Migrationsverket.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 8.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall medlemsstaterna till en varaktigt bosatt utfärda ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det

löper ut. Den som har ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall enligt direktivet tillåtas resa in i Sverige trots avsaknad av visering eller annat uppehållstillstånd. En bestämmelse med denna innebörd skall införas i utlänningslagen.

Enligt artikel 9.6 i direktivet får återkallelse eller förlust av ställning som varaktigt bosatt aldrig grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta löpt ut. Detta skall regleras på förordningsnivå.

5.3.3 Vistelsetid

Regeringens förslag: För att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall tredjelandsmedborgaren ha vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år vid ansökningstillfället. Han eller hon skall under denna tid ha haft permanent uppehållstillstånd, tidsbegränsat uppehållstillstånd syftande till bosättning, ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige eller uppehållstillstånd i Sverige såsom anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Vid beräkningen av vistelsetiden skall vistelse i Sverige av uteslutande tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En medlemsstat skall enligt artikel 4.1 i direktivet om varaktigt bosatta bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan härom. Perioder då tredjelandsmedborgaren har varit bosatt i medlemsstaten av uteslutande tillfälliga skäl skall inte räknas vid beräkningen av bosättningstiden (artikel 4.2).

Personer som vistas i Sverige av tillfälliga skäl erhåller tidsbegränsade uppehållstillstånd. För att åstadkomma att perioder då en tredjelandsmedborgare vistats i Sverige av tillfälliga skäl inte skall kunna beaktas vid beräkningen av vistelsetiden föreslås därför att det som villkor för att erhålla ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall gälla att sökanden under fem år haft antingen permanent uppehållstillstånd eller annat uppehållstillstånd syftande till bosättning. Med annat uppehållstillstånd syftande till bosättning avses tidsbegränsat uppehållstillstånd för personer som utgör s.k. snabba anknytningar (uppskjuten invandringsprövning). Personer som under sin första tid i Sverige haft sådant tidsbegränsat uppehållstillstånd skall, om de senare får permanent uppehållstillstånd, kunna tillgodoräkna sig hela vistelsen i Sverige.

Enligt artikel 23 i direktivet om varaktigt bosatta skall en person som har ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat och deras anhöriga kunna få ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat när de har vistats där i fem år. En tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat som vill ha uppehållstillstånd i Sverige skall kunna erhålla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i fem år. Detta är inte ett permanent uppehållstillstånd eller ett uppehållstillstånd syftande till bosättning varför ett undantag från kravet på permanent

uppehållstillstånd eller tidsbegränsat uppehållstillstånd syftande till bosättning måste gälla för dessa personer. Detsamma gäller anhöriga till tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat eftersom dessa inte heller kommer att erhålla permanent uppehållstillstånd eller uppehållstillstånd syftande till bosättning i Sverige, utan istället tidsbegränsat uppehållstillstånd i fem år. Inte heller för personer med ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat eller deras anhöriga som efter flytt till en annan medlemsstat vill erhålla ställning som varaktigt bosatt i den staten skall perioder då de har varit bosatta i den andra staten av uteslutande tillfälliga skäl räknas med vid beräkningen av bosättnings tiden i den staten. En sådan bestämmelse måste därför införas i utlänningslagen. Tid under vilken en tredjelandsmedborgare vistats i en medlemsstat för studieändamål eller yrkesutbildning får endast räknas med till hälften enligt artikel 4.2 i direktivet. För att erhålla så enhetliga regler som möjligt anser regeringen att sådan tid skall likställas med tid under vilken en tredjelandsmedborgare vistats i Sverige av uteslutande tillfälliga skäl och därför inte tas med alls i beräkningen av vistelsetiden.

5.3.4 Vistelse utanför Sverige

Regeringens förslag: Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden skall inte betraktas som avbrott i vistelsetiden.

Regeringens bedömning: Några andra undantag från kravet på fem års vistelsetid bör inte finnas.

Utredningens förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt artikel 4.3 i direktivet om varaktigt bosatta skall perioder av frånvaro från medlemsstatens territorium inte utgöra något avbrott i bosättnings tiden förutsatt att de är kortare än sex månader i följd och inte överstiger mer än tio månader totalt under femårsperioden. Den tid som utlänningen har varit utomlands får också beaktas vid beräkningen av bosättnings tiden. Det är med andra ord möjligt att få ställning som varaktigt bosatt efter fem år även om viss kortare tid spenderats utomlands. För att uppnå förenlighet med direktivet skall en bestämmelse med denna innebörd införas.

Enligt artikel 4.3 andra stycket i direktivet får medlemsstaterna, om det finns särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär, godta att en längre period av frånvaro inte skall utgöra något avbrott i bosättnings tiden. I sådant fall skall perioden av frånvaro inte beaktas vid beräkningen av bosättnings tiden.

Efter en längre tids vistelse utanför Sverige har personens uppehållstillstånd i Sverige i regel återkallats. Vid återkomsten får prövas om personen på nytt skall beviljas uppehållstillstånd i Sverige. En längre tids vistelse utanför Sverige har vidare betydelse vid prövningen av en ansökan om medborgarskap. Ett villkor för att förvärva svenskt

medborgarskap är, enligt 11 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap, att utlänningen har hemvist i Sverige sedan fem år (fyra år för statslösa och flyktingar och två år för nordbor). Att införa en ny ordning som innebär att beslutande myndighet i vissa situationer skall avgöra om längre tids vistelse utanför Sverige föranletts av särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär skulle innebära ytterligare en typ av prövning av frånvaros betydelse. Begreppet ”särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär” kan föranleda tillämpningsproblem. Ordningen framstår vidare som alltför resurskrävande i förhållande till det intresse som skall värnas. Den tredjelandsmedborgare som drabbas av att en undantagsregel inte finns är en person som återkommit till Sverige efter en längre tids vistelse utanför Sverige och uppfyllt kraven för att åter få uppehållstillstånd i Sverige men inte, på grund av sin vistelse utanför Sverige, uppfyller villkoren för att få ställning som varaktigt bosatt. Denna person kan fortsätta att vara bosatt i Sverige på grundval av sitt uppehållstillstånd. I vissa fall kommer han eller hon dessutom att vara kvalificerad för svenskt medborgarskap. Regeringen finner på grund av det anförda inte anledning att införa någon undantagsregel från huvudregeln om fem års oavbruten bosättningsstid i landet för att få ställning som varaktigt bosatt.

Med den nu antagna utgångspunkten finns det inte heller anledning att vid beräkningen av den totala bosättningsstiden göra särskilt undantag för perioder av vistelse utanför Sverige med anledning av utstationering på grund av arbete, inklusive tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster (artikel 4.3 tredje stycket i direktivet).

5.3.5 Försörjningskrav

Regeringens förslag: För att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall tredjelandsmedborgaren kunna försörja sig. Personen som ansöker om ställning som varaktigt bosatt skall fullt ut kunna försörja sig och sin familj med egna medel så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela ytterligare föreskrifter om kravet på försörjningsförmågan.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Socialstyrelsen* instämmer i bedömningen att det är lämpligare att knyta försörjningskravet till förbehållsbeloppet än till riksnormen för försörjningsstöd. *Socialstyrelsen* instämmer även i bedömningen att försörjningskravet skall kunna anses vara uppfyllt även om visst bostadsbidrag utgår. *Utlänningsnämnden* anser att principerna för fastställande av nivån på försörjningskravet skall anges i förordningen. *Migrationsverket* reser frågan om det finns andra myndigheter som är mer lämpliga för att avgöra nivåer på försörjningskravet.

Bakgrund: I direktivet om varaktigt bosatta finns bestämmelser om försörjningskrav i artiklarna 5, 15 och 16. Artikel 5 tar sikte på när en tredjelandsmedborgare som bor i en medlemsstat önskar få ställning som varaktigt bosatt där. Artiklarna 15 och 16 gäller när en person med

ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat önskar flytta till en annan medlemsstat, i förekommande fall med sin familj.

Enligt artikel 5.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall en medlemsstat för att bevilja en tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt kräva att tredjelandsmedborgaren styrker att han eller hon för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka han eller hon har försörjningsansvar förfogar över stabila och regelbundna försörjningsmedel. Försörjningsförmågan skall ha en sådan omfattning att sökanden eller familjemedlemmarna inte behöver ta i anspråk systemet för socialt bistånd i det land där ansökan görs. Medlemsstaterna skall bedöma försörjningsmedlen med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet. Nivån för minimilöner och minimipensioner för tiden innan ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnades in skall ha betydelse. Den sökande skall också förfoga över en sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.

Skälen för regeringens förslag: I fall som avses i artikel 5, dvs. när en tredjelandsmedborgare ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige och inte redan har tillerkänts den ställningen i en annan medlemsstat, är det obligatoriskt att införa ett försörjningskrav. Kravet riktas i första hand mot sökanden själv. Om sökanden har ett försörjningsansvar för familjemedlemmar innebär försörjningskravet att försörjningsförmågan även skall omfatta familjemedlemmar som finns här i landet. Med utgångspunkt i svenska förhållanden anser regeringen att det vid bedömningen av om försörjningskravet är uppfyllt i det enskilda fallet, hänsyn skall tas till den ekonomiska förmågan hos såväl sökanden som familjemedlemmarna. I den mån t.ex. en make eller sambo själv har ekonomisk förmåga innebär detta att kravet på den som ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt minskar i motsvarande mån.

När det gäller försörjningskravets utformning bör syftet med att få ställning som varaktigt bosatt beaktas. Syftet med att bevilja tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt är bl.a. att underlätta dessa personers fria rörlighet inom unionen. En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat har under vissa förutsättningar rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat. Den andra medlemsstaten får som villkor för att bevilja uppehållstillstånd kräva att tredjelandsmedborgaren kan försörja sig. Om inte försörjningskravet får en sådan utformning att ställningen som varaktigt bosatt i Sverige står i någorlunda överensstämmelse med vad som gäller i övriga EU-stater riskeras att tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i Sverige inte får någon möjlighet till fri rörlighet.

Omfattningen av försörjningskravet

Oavsett på vilket sätt tredjelandsmedborgaren avser att försörja sig och, i förekommande fall, sin familj, måste garantier finnas för att försörjningsförmågan har en viss lägsta nivå. För att uppfylla artikel 5 i direktivet om varaktigt bosatta måste kravet på nivån av försörjningsförmågan bestämmas så att sökanden och i förekommande fall hans eller hennes familjemedlemmar inte behöver ta i anspråk landets ”system för socialt bistånd”. Det svenska samhället är uppbyggt enligt principerna om en

generell välfärd och detta påverkar vilka förmåner man bör ta hänsyn till när man beräknar försörjningsförmågan i det enskilda fallet. Många av de ekonomiska förmåner som samhället tillhandahåller utges generellt till en viss kategori individer utan behovsprövning i de enskilda fallen. Dessa förmåner kommer alltså att utgå oberoende av att det införs ett försörjningskrav. Vid bedömningen av vad "systemet för socialt bistånd" innebär för svenska förhållanden måste därför hänsyn tas till hur det svenska välfärdssystemet är konstruerat.

Det svenska välfärdssystemet

Välfärdssystemet bygger på allmän hälso- och sjukvård och social omsorg, socialförsäkringar som ger ekonomisk trygghet vid sjukdom, handikapp, ålderdom och till barnfamiljer samt ett grundläggande kompletterande skydd enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Varje landsting skall erbjuda en god hälso- och sjukvård åt personer som är bosatta i landstinget. I viss utsträckning föreligger skyldighet att tillhandahålla vård även för dem som inte är bosatta i ett landsting (3 och 4 §§ hälso- och sjukvårdslagen [1982:763], HSL). Den svenska socialförsäkringen är en allmän och obligatorisk försäkring. Den omfattar alla som är bosatta eller arbetar i Sverige. I socialförsäkringslagen (1999:799), SofL, skiljer man mellan bosättningsbaserade förmåner och arbetsbaserade förmåner (1 kap. 1 § andra stycket SofL). De bosättningsbaserade förmånerna avser garantibelopp och bidrag. Dit hör förmåner såsom föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå, barnbidrag, bostadsbidrag, bostadstillägg till pensionärer, underhållsstöd och äldreförsörjningsstöd. De arbetsbaserade förmånerna syftar till att kompensera inkomstförlust. Till dessa hör t.ex. sjukpenning, havandeskapspenning, föräldrapenning över lägstanivå, inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning, inkomstgrundad ålderspension och arbetsskadeförsäkring.

För att få rätt till sociala förmåner krävs enligt de flesta författningar som finns på området att man är bosatt i Sverige. Kriterierna för att någon skall anses vara bosatt här i landet varierar mellan olika författningar. Gemensamt är dock att ledning för tolkningen av bosättningsbegreppet hämtas från reglerna i folkbokföringslagen (1991:481). Begreppet bosättning i hälso- och sjukvårdslagen har samma innebörd som i folkbokföringslagen. Bosättningsbegreppet i socialförsäkringslagen skiljer sig något från bosättningskravet i folkbokföringslagen. Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år skall enligt 2 kap. 1 § andra stycket SofL, om inte synnerliga skäl talar emot det, anses vara bosatt här i socialförsäkringshänseende och omfattas då av de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna. Den som arbetar i Sverige, oberoende av bosättning, omfattas av de arbetsbaserade socialförsäkringsförmånerna. En person som omfattas av svensk lagstiftning enligt reglerna i EG-förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom Europeiska unionen är försäkrad för samtliga förmåner som omfattas av EG-förordningen. Detta gäller oavsett om det rör sig om bosättnings- eller arbetsbaserade förmåner enligt SofL. Enligt EG-

förordningen (EG) nr 859/2003 är den nyss nämnda förordningen tillämplig också på tredjelandsmedborgare under vissa förutsättningar.

Många av de ekonomiska förmåner som samhället tillhandahåller utges generellt till en viss kategori individer utan prövning i de enskilda fallen. Emellertid finns det ekonomiska förmåner från samhället där den enskildes ekonomiska förmåga har betydelse. Till dessa hör äldreförsörjningsstödet enligt lagen om äldreförsörjningsstöd och försörjningsstödet enligt socialtjänstlagen. Äldreförsörjningsstödet är en inkomstprövad socialförsäkringsförmån för dem som inte har kvalificerat sig för en pension som räcker att leva av eller inte har någon alls. Bistånd enligt socialtjänstlagen är samhällets yttersta skyddsnet och utbetalas först efter att alla andra utvägar är uttömda. Det är ett individuellt behovsprövat stöd där hushållets gemensamma inkomster och utgifter ligger till grund för bedömningen av om bistånd skall utgå. I lagen finns inga krav på bosättning eller uppehållstillstånd. Enligt 2 kap. 2 § SoL har kommunen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Det innebär att kommunen har det yttersta ansvaret för alla som vistas inom kommunens gränser, oavsett skälet till vistelsen. Däremot kan vistelsens art ha betydelse för det bistånd som ges.

Också rätten till bostadsbidrag enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag och enligt lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. är beroende av sökandens ekonomiska förhållanden. Bostadsbidraget har dock i dag såväl bostadspolitiska som familjepolitiska syften. Bidragets uppgift är att ge ekonomiskt svaga hushåll möjligheter att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder. Även systemet för bostadstillägg till pensionärer syftar till att tillgodose behovet av en tillfredsställande bostad. Bostadstillägget för pensionärer är ett individinriktat bostadsstöd av grundskyddskaraktär som utgör en del av det allmänna pensionssystemet. Bostadsbidraget, däremot, är ett hushållsinriktat bostadsstöd av högkostnadsskyddskaraktär (se proposition 2000/01:140, Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl., s. 30 f.).

Förmåner av betydelse vid bedömningen av försörjningsförmågan

Eftersom det är ett krav på att man skall ha bott i Sverige i fem år för att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige kommer de som beviljas ställning som varaktigt bosatta här att uppfylla bosättningskravet i hälso- och sjukvårdslagen och socialförsäkringslagen. De är därför i vart fall berättigade till bl.a. den skattefinansierade hälso- och sjukvården, föräldrapenning på lägsta eller grundnivå och barnbidrag. Gemensamt för de nyss nämnda förmånerna är att ett försörjningskrav inte skulle påverka möjligheterna att ta dem i anspråk, eftersom rätten till dessa är oberoende av den enskildes ekonomiska förmåga. Om en tredjelandsmedborgare sålunda tar i anspråk en sådan förmån skall denne inte anses ligga systemet för socialt bistånd till last. För svenska förhållanden bör det avgörande för om en person skall anses ta anspråk socialt bistånd i direktivets mening vara om vederbörandes ekonomiska situation är sådan att han eller hon behöver ta i anspråk ekonomiskt bistånd som är behovsprövat. Primärt blir det därför fråga om att bedöma riskerna för att

försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen eller lagen om äldreomsorg kommer att behöva tas i anspråk. Även bostadsbidrag och bostadstillägg för pensionärer beviljas efter en prövning av den enskildes ekonomiska förmåga.

Nivån på försörjningsförmågan

Vid bedömningen av på vilken nivå försörjningsförmågan ligger i det enskilda fallet är utgångspunkten att inkomster eller andra ekonomiska tillgångar som tredjelandsmedborgaren har räcker till det dagliga livsuppehållet. När det gäller sökandens förmåga att bekosta det egna boendet bör, med hänsyn till vad som ovan sagts om syftet med bostadsbidrag, en viss avvägning göras där hänsyn tas till om sökanden helt eller nästan helt saknar egen ekonomisk förmåga att bidra till bostadskostnaden. Detta kan givetvis vara ett tecken på att sökanden har för låga inkomster för att försörjningskravet skall anses uppfyllt. Den omständigheten att bostadsbidrag utgår skall alltså inte ensamt vara en faktor som medför att försörjningskravet inte anses uppfyllt.

När det gäller att avgöra hur höga inkomster en tredjelandsmedborgare skall ha för att han eller hon skall anses ha en tryggad försörjning bör hänsyn tas till att tredjelandsmedborgaren skall kunna försörja sig och, i förekommande fall, den familj som finns i Sverige mera varaktigt och inte endast tillfälligt. Riksnormen för försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen tar sikte på försörjningsbehov av tillfällig art. Regeringen anser därför att denna inte enbart bör vara normerande för försörjningsförmågan. Hänsyn måste även tas till sådana kostnader som inte ingår i riksnormen såsom hushållsel och försäkringar. Dessutom tillkommer kostnad för bostad. Den inkomstnivå som skall anses tillräcklig bör därför snarare anknyta till förbehållsbeloppen vid utmätning i lön enligt 7 kap. 5 § utsökningsbalken. Om sökanden är över 65 år kan normerna enligt 4 § lagen om äldreomsorg vara lämpliga utgångspunkter.

Föreskrifter om försörjningskrav

Regeringen anser inte att det är lämpligt att i lag införa en detaljerad reglering av försörjningskravet. Istället bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att utforma de närmare villkoren för nivån på försörjningskravet. Migrationsverket har framfört att det kan finnas andra myndigheter som kan vara bättre lämpade än verket att föreskriva sådana villkor. Regeringen anser dock att det är den myndighet som skall besluta om ställningen, dvs. Migrationsverket, som också bör meddela föreskrifterna om försörjningskravet.

5.3.6 Krav på sjukförsäkring

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av att införa krav på att en tredjelandsmedborgare som ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall ha en sjukförsäkring.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: En tredjelandsmedborgare som är att anse som bosatt här i landet omfattas av rätten till den skattefinansierade hälso- och sjukvården enligt 3 § HSL. Bosättningskravet kommer alltid att vara uppfyllt för de tredjelandsmedborgare som ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Regeringen anser därför att det inte föreligger något behov av att införa krav på att en tredjelandsmedborgare som ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall ha en sjukförsäkring.

5.3.7 Integration

Regeringens bedömning: Något krav på att tredjelandsmedborgaren, för att få ställning som varaktigt bosatt, följer villkor för integration bör inte införas.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 5.2 i direktivet om varaktigt bosatta får medlemsstaterna kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integration i enlighet med nationell lagstiftning. Någon sådan lagstiftning finns inte i Sverige. Enligt regeringens bedömning bör heller inte något sådant krav införas.

5.3.8 Allmän ordning och säkerhet

Regeringens förslag: För att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige får tredjelandsmedborgaren inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 6 i direktivet om varaktigt bosatta får medlemsstaterna vägra att bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning och säkerhet. När medlemsstaten fattar beslutet i fråga skall den beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda personen utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättningstiden och befintliga band med bosättningslandet.

Med hänsyn till den speciella ställning som ställning som varaktigt bosatt innebär och de rättigheter som denna ställning medför anser regeringen att det är rimligt att sådan ställning inte skall kunna fås om en

person utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. En sådan möjlighet bör därför införas i anslutning till de nya bestämmelserna om denna nya ställning. Inför ett sådant avslagsbeslut skall en avvägning ske mellan det hot personen utgör och personens bosättning i och anknytning till Sverige.

Om en ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås på grund av att sökanden utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet kan det vara fråga om en tredjelandsmedborgare som varit bosatt i Sverige under minst fem år. Även om det torde bli ovanligt bör i princip den situationen kunna uppkomma att personen anses utgöra ett sådant hot mot allmän ordning och säkerhet att han eller hon inte skall förvärva ställning som varaktigt bosatt men personen ändå på grund av sitt uppehållstillstånd får bo kvar. Enligt 2 kap. 11 § UtIL (7 kap. 3 § NUtIL) kan ett uppehållstillstånd visserligen återkallas om det kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri m.m. Återkallelse enligt den bestämmelsen får dock inte ske om utlänningen varit bosatt här i tre år eller mer. Det torde vidare kunna vara så att utlänningen dömts för ett brott som gör att ställning som varaktigt bosatt inte skall beviljas men som ändå av olika skäl inte har lett till utvisning enligt 4 kap. 7 § UtIL (8 kap. 8 § NUtIL).

5.4 Rättigheter i landet som beviljat ställning som varaktigt bosatt

5.4.1 Skydd mot utvisning

Regeringens bedömning: Möjligheterna att utvisa en utlänning enligt svensk lag överensstämmer med de krav som uppställs i direktivet om varaktigt bosatta. Någon ytterligare reglering är inte nödvändig.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Bakgrund: En person som har ställning som varaktigt bosatt skall åtnjuta ett särskilt skydd mot utvisning. I artikel 12.1-2 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en person med ställning som varaktigt bosatt endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. Ett utvisningsbeslut får inte grundas på ekonomiska överväganden. I artikel 12.3 anges att medlemsstaterna, innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas, skall beakta hur länge bosättningen varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt 4 kap. 3 § UtIL (8 kap. 7 § NUtIL) får en utlänning utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet. Enligt 4 kap. 7 § UtIL (8 kap. 8 § NUtIL) får en utlänning utvisas om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse eller om en domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till (första stycket). Utlänningen får dock utvisas endast om han döms till svårare påföljd än böter och det på grund av

gärningens beskaffenhet och övriga omständigheter kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet i Sverige (andra stycket 1) eller om brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar (andra stycket 2). Beslutet fattas av domstol.

I 4 kap. 10 § andra stycket UtIL (8 kap. 12 § första stycket NUtIL) anges att en utlänning som hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller som då var bosatt i Sverige sedan minst fem år endast får utvisas om det finns synnerliga skäl. Möjligheterna att utvisa en person med ställning som varaktigt bosatt från Sverige är således redan med nu gällande lagstiftning begränsade eftersom en sådan person måste ha bott här i minst fem år.

Enligt direktivet får en person med ställning som varaktigt bosatt utvisas endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. Att utvisa någon som begått brott när det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet måste anses stå i överensstämmelse med direktivet. Om en utlänning har begått ett brott som, med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen, är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar kan han eller hon utvisas även utan att det föreligger någon risk för fortsatt brottslighet. Fråga är om en person kan anses utgöra ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet utan att det föreligger någon risk för fortsatt brottslighet. För att en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt skall kunna utvisas utan att det föreligger risk för fortsatt brottslighet skall det således dels vara fråga om allvarlig brottslighet, dels föreligga synnerliga skäl. Av förarbetena framgår att sådan allvarlig brottslighet som kan leda till utvisning utan risk för fortsatt brottslighet är allvarliga vålds- och sexualbrott, narkotikabrott och annan svårare brottslighet. Som en allmän riktlinje anges i förarbetena till bestämmelsen att brottet bör ha ett straffvärde om fängelse minst ett år (prop. 1993/94:159 s. 13). Synnerliga skäl kan enligt förarbetena vara att brottsligheten är särskilt allvarlig. Som exempel på sådan allvarlig brottslighet kan nämnas brott mot person, såsom mord och dråp samt svåra integritetskränkningar, organiserad brottslighet, där gärningsmannen systematiskt med olika metoder skaffar sig själv en ekonomisk vinning på enskildas eller på samhällets bekostnad och brott som medför stora skadeeffekter, t.ex. grovt narkotikabrott och grov varusmuggling av narkotika. När det gäller bedömningen av risk för fortsatt brottslighet sägs i förarbetena att det i normalfallet krävs att det genom registerutdrag eller på annat sätt framgår att utlänningen vid minst ett tidigare tillfälle antingen har dömts för brott eller godkänt strafföreläggande eller fått åtalsunderlåtelse för att det skall kunna antas att han eller hon kan komma att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Domstolen får alltså inte fritt spekulera om utlänningens brottslighet. Den särskilda regleringen av situationer när risk för fortsatt brottslighet inte krävs synes höra ihop med uttalandet att domstolen inte fritt får spekulera om utlänningens allmänna brottsbenägenhet. Tanken är således att det vid vissa allvarligare typer av brott inte skall behöva slås fast att

det finns risk för fortsatt brottslighet. Inte heller detta kan anses strida mot direktivets bestämmelser.

I 4 kap. 10 § första stycket UtIL (8 kap. 11 § första stycket NUtIL) anges att en domstol som överväger om en utlänning bör utvisas skall ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Därvid skall domstolen särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Genom denna bestämmelse tillgodoses kravet i artikel 12.3 i direktivet.

I lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll finns det bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befarad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Bestämmelserna kan inte anses strida mot direktivet.

Sammanfattningsvis är regeringens bedömning således att den svenska regleringen ger ett skydd mot utvisning som motsvarar det som skall gälla enligt direktivet. Någon ytterligare reglering för att tillgodose direktivets krav på skydd mot utvisning av varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare är därför inte nödvändig.

5.4.2 Rätt till inresa och uppehållstillstånd

Regeringens förslag: En person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige, som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd, skall ha rätt att resa in i Sverige och att återfå ett uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Bakgrund: Om en person med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat har bosatt sig i en annan medlemsstat och den medlemsstaten vägrar att förnya eller återkallar den varaktigt bosattas uppehållstillstånd och ålägger honom eller henne att lämna landet skall den första medlemsstaten omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar (artikel 22.2). Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut (samma artikel).

Skälen för regeringens förslag: En tredjelandsmedborgare som har fått ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som därefter fått uppehållstillstånd i en annan EU-stat skall ha rätt att återvända till Sverige om han eller hon blir utvisad från det landet eller får sitt uppehållstillstånd där återkallat. Enligt gällande bestämmelser skall ett permanent uppehållstillstånd återkallas om utlänningens bosättning i Sverige upphör (2 kap. 12 § UtIL, 7 kap. 7 § första stycket NUtIL). Om en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige lämnar landet för att, med sina rättigheter som varaktigt bosatt och som innehavare av ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, uppehålla sig i annan medlemsstat skall således hans eller hennes permanenta uppehållstillstånd återkallas. Ställningen som varaktigt bosatt i Sverige skall däremot i princip vara permanent (artikel 8.1). Återkallelse kan endast ske om ställningen förvärvats genom bedrägeri, om ett utvisningsbeslut har fattats eller vid frånvaro från Europeiska unionens territorium i

mer än ett år i följd. EG-uppehållstillståndet skall gälla i minst fem år och det skall förnyas automatiskt, eventuellt efter ansökan. Återkallelse eller förlust av ställning som varaktigt bosatt får aldrig grunda sig på att EG-uppehållstillståndet för den varaktigt bosatta har löpt ut (artikel 8 och 9.6).

Personer med beviljad ställning som varaktigt bosatt i Sverige har på grund av denna ställning rätt att vistas i Sverige. Eftersom en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige kan ha förlorat sitt uppehållstillstånd här måste en person med sådan ställning därför ges rätt att resa in i Sverige även utan uppehållstillstånd. En person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige som har förlorat sitt uppehållstillstånd här skall också ha rätt att återfå sitt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder hit.

5.5 Återkallelse av ställning som varaktigt bosatt

5.5.1 Grunder för återkallelse

Regeringens förslag: Ställning som varaktigt bosatt skall återkallas om utlänningen

1. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet har förtigit omständigheter, som varit av betydelse för att få ställningen,
2. utvisats,
3. utgör ett hot mot allmän ordning,
4. vistats utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium under tolv månader i följd,
5. vistats utanför Sveriges territorium under sex år i följd eller,
6. får ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 9 i direktivet om varaktigt bosatta anges att varaktigt bosatta inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning om det har upptäckts att ställningen som varaktigt bosatt har förvärvats genom bedrägeri, om ett utvisningsbeslut har fattats eller om tredjelandsmedborgaren varit borta från unionens medlemsstaters territorium under en period om tolv månader i följd. Inte heller får den varaktigt bosatta behålla sin ställning om han eller hon beviljas ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat eller om han eller hon varit borta från det land i vilket han eller hon har sin ställning som varaktigt bosatt under sex år i följd. Vidare anges att medlemsstaterna får föreskriva att en varaktigt bosatt inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning om han eller hon utgör ett hot mot allmän ordning.

När det gäller bedrägeri, utvisning, vistelse utanför Sverige respektive Europeiska unionen och beviljandet av ställning i en ny medlemsstat är det obligatoriskt att återkalla tredjelandsmedborgarens ställning som varaktigt bosatt. För att uppfylla direktivets krav måste således en bestämmelse med den innebörden införas. När det gäller vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium får medlemsstaterna enligt artikel 9.2 föreskriva att sådan vistelse som överstiger tolv

månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra förlust av ställning som varaktigt bosatt. Även när det gäller vistelse utanför den medlemsstat som beviljade ställningen som varaktigt bosatt tillåter direktivet avvikelser och den berörda medlemsstaten får fastställa att den varaktigt bosatta personen av särskilda skäl får behålla sin ställning i den medlemsstaten vid vistelse utanför medlemsstaten under en period som överstiger sex år (artikel 9.4 andra och tredje styckena). Att införa en bestämmelse som innebär att beslutande myndighet i vissa situationer skall avgöra om längre tids vistelse utanför medlemsstaten föranletts av särskilda eller exceptionella orsaker eller att det föreligger särskilda skäl för att få behålla ställningen som varaktigt bosatt skulle innebära ytterligare en typ av prövning av frånvaros betydelse. Begreppen ”särskilda eller exceptionella orsaker” och ”särskilda skäl” kan föranleda tillämpningsproblem. Ordningen framstår vidare som alltför resurskrävande i förhållande till det intresse som skall värnas. Den som förlorar sin ställning på grund av vistelse utanför Sverige respektive Europeiska unionen kan dessutom enligt regeringens förslag återfå denna genom ett förenklat förfarande om han eller hon återvänder till Sverige (se avsnitt 5.5.2). Regeringen finner på grund av det anförda inte anledning att införa någon undantagsregel från reglerna om förlust av ställningen som varaktigt bosatt på grund av vistelse utanför Sverige respektive Europeiska unionen.

När det gäller hot mot allmän ordning innebär direktivet inget krav på att införa en sådan återkallelsegrund. Ett huvudsakligt skäl för att införa en sådan återkallelsegrund är lojaliteten med övriga EU-stater. Det finns emellertid även ett annat skäl. Den nya rättsfiguren varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare innebär att tredjelandsmedborgaren får en förmånligare ställning än andra tredjelandsmedborgare. Det är rimligt att denna förmånligare ställning görs beroende av tredjelandsmedborgarensandel inte enbart för att erhållas utan också för att bibehållas. Regeringen anser därför att en sådan återkallelsegrund skall införas.

5.5.2 Förenklat förfarande för att återfå ställning som varaktigt bosatt

Regeringens förslag: En person som förlorat sin ställning på grund av vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium skall genom ett förenklat förfarande kunna återfå sin ställning utan att bo ytterligare fem år i Sverige under förutsättning att han eller hon uppfyller villkoren för att få uppehållstillstånd syftande till bosättning i Sverige och kan försörja sig.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 9.5 i direktivet skall medlemsstaterna införa ett förenklat förfarande för att återfå ställning som varaktigt bosatt i de fall då ställningen förlorats på grund av vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium. Detta förfarande skall enligt direktivet särskilt tillämpas på personer som har varit bosatta i en annan medlemsstat på grund av studier. Villkoren och

förfarandet för att återfå ställning som varaktigt bosatt skall fastställas i den nationella lagstiftningen.

Om ställningen som varaktigt bosatt gått förlorad på grund av vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium har personen i fråga i allmänhet även förlorat sitt uppehållstillstånd i Sverige. Det är inte rimligt att en person återfår sin ställning som varaktigt bosatt utan att förutsättningar föreligger för att på nytt få uppehållstillstånd i Sverige. Om förutsättningar däremot föreligger för att bevilja en tidigare varaktigt bosatt ett nytt uppehållstillstånd som inte är endast tillfälligt, kan det vara lämpligt att bevilja honom eller henne ställning som varaktigt bosatt igen genom ett förenklat förfarande. Regeringen anser att en person som tidigare har haft ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återvänder till Sverige skall kunna beviljas ställningen på nytt utan att ha bott i landet i ytterligare fem år. Detta särskilt med tanke på att ställningen går förlorad även vid en vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium på ett år om personen under denna tid befinner sig i tredje land. Eftersom situationen för utlänningen kan ha förändrats väsentligt under vistelsen utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium saknas skäl att frångå kravet på att personen skall kunna försörja sig för att återfå sin ställning.

5.6 Upphållstillstånd för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och dennes familjemedlemmar

5.6.1 Villkor för att beviljas uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Regeringen skall få meddela föreskrifter om att en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och, i förekommande fall, hans eller hennes familjemedlemmar, skall få uppehållstillstånd i Sverige.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Bakgrund: Ett huvudsyfte med direktivet om varaktigt bosatta är att tredjelandsmedborgare som är etablerade i en medlemsstat skall kunna röra sig över de inre gränserna på ett enklare sätt än vad som tidigare varit möjligt. Enligt punkten 2 i ingressen till direktivet bör den rättsliga ställningen tillnärmas den som medlemsstaternas medborgare åtnjuter.

Enligt artikel 14.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall en person med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater under längre tid än tre månader för att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare, för att studera eller följa en yrkesutbildning eller för andra syften.

Det finns dock enligt direktivet (artikel 14.3-4) möjlighet att begränsa mottagandet av varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare av arbetsmarknadspolitiska skäl. När det rör sig om ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare får medlemsstaterna granska situationen på sina respektive arbetsmarknader och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillträda en ledig plats respektive bedriva

sådan verksamhet. Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen, samt till tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och som får arbetslöshetsunderstöd i den berörda staten. Medlemsstaterna får också begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till bosättning, under förutsättning att sådana begränsningar redan fastställts för tredjelandsmedborgarnas tillträde i den befintliga lagstiftningen vid tidpunkten för antagandet av direktivet.

Enligt artikel 14.5 i direktivet gäller bestämmelserna om uppehållstillstånd för personer med ställning som varaktigt bosatta i en annan medlemsstat inte bosättning i egenskap av anställda som utstationeras av en tjänsteleverantör inom ramen för tillhandahållande av tjänster över gränserna eller i egenskap av leverantör av tjänster över gränserna. Medlemsländerna får, enligt samma artikel, i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta som önskar flytta till en andra medlemsstat och vara ekonomiskt verksamma som säsongsanställda, får vistas i medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

Om en person med ställning som varaktigt bosatt utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat skall anhöriga som ingår i kärnfamiljen också ha rätt att bosätta sig i den andra medlemsstaten under förutsättning att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten (artikel 16.1). Övriga familjemedlemmar, i en familj som redan var bildad i den första medlemsstaten, får tillåtas att bosätta sig i den andra medlemsstaten (artikel 16.2).

Enligt artikel 15.2 i direktivet får en medlemsstat, som villkor för att bevilja uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat, kräva att tredjelandsmedborgaren visar upp bevis på stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att han eller hon skall kunna försörja sig själv och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd. Vidare får villkor uppställas om att det finns en sjukförsäkring avseende alla risker i det andra landet som medborgarna där normalt omfattas av.

Enligt artikel 15.3 får medlemsstaterna kräva att tredjelandsmedborgare som krav för uppehållstillstånd följer villkoren för integration i enlighet med nationell lagstiftning.

Enligt artikel 16.4 c i direktivet får ett försörjningskrav även ställas på familjemedlemmar till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat. Familjemedlemmarna får också anmodas att visa upp bevis om en sjukförsäkring som omfattar alla risker i den andra medlemsstaten.

Skälen för regeringens förslag: Som tidigare anförts är ett huvudsyfte med direktivet om varaktigt bosatta att ge tredjelandsmedborgare som är etablerade i unionen möjlighet att utöva fri rörlighet inom unionen på ett sätt liknande vad som gäller för unionsmedborgare. Mot den bakgrunden och med tanke på att bestämmelserna om uppehållstillstånd såväl av praktiska som andra skäl bör vara så få och likartade som möjligt, bör personer med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat kunna få uppehållstillstånd i Sverige enligt de villkor som hittills gällt för unionsmedborgare. Bestämmelser om

uppehållstillstånd för dessa personer skall tas in på förordningsnivå. Anhöriga till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat bör beviljas uppehållstillstånd på samma villkor som hittills gällt för unionsmedborgares anhöriga. Bestämmelser om uppehållstillstånd för dessa personer skall tas in på förordningsnivå. Det krävs ett bemyndigande i utlänningslagen för att regeringen skall kunna ändra föreskrifterna i utlänningsförordningen så att dessa omfattar även denna kategori utlänningar.

Direktivet om varaktigt bosatta innehåller inga bestämmelser avseende anhöriga till en person som fått ställning som varaktigt bosatt så länge personen fortsätter att vara bosatt i den stat som han eller hon har fått ställningen i. Även i dessa fall blir utlänningslagens bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning tillämpliga.

De fakultativa bestämmelserna i artiklarna 14.3-6, 15.2-3 och 16.4 c föranleder inte några författningsändringar.

5.6.2 Skäl mot att bevilja uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Uppehållstillstånd skall inte beviljas en person med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat, eller dennes familjemedlem, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Utredningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag.

Remissinstanserna: Har inte yttrat sig i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 17.1 får medlemsstaterna vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet. När beslutet fattas skall medlemsstaterna beakta hur grovt brottet är eller vilken typ av brott mot allmän ordning och allmän säkerhet som har begåtts av den varaktigt bosatta personen, eller personens familjemedlem eller familjemedlemmar eller den fara som personen utgör.

Denna kategori tredjelandsmedborgare bör inte behandlas mer förmånligt än EES-medborgare när det gäller att beviljas uppehållstillstånd. Regeringen anser därför att en bestämmelse bör införas som gör det möjligt att vägra en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat eller dennes familjemedlem uppehållstillstånd om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

5.6.3 Folkhälsa

Regeringens bedömning: En bestämmelse om att ställning som varaktigt bosatt får vägras av hänsyn till folkhälsan bör inte införas.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 18 får medlemsstaterna vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot folkhälsan. Någon svensk reglering, förutom ett undantagsfall som rör arbetstagare och som tagits in i utlänningsförordningen, som innebär hinder mot inresa och vistelse enbart med hänsyn till allmän hälsa förekommer inte. Det finns inte skäl att nu göra en förändring.

5.6.4 Återkallelse av uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Regeringen skall få meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan EU-stat skall kunna återkallas enligt samma grunder som gäller för återkallelse av uppehållstillstånd för EES-medborgare.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Juridiska Fakulteten vid Stockholms Universitet* påpekar att de som berörs av förslaget har kommit till Sverige som anhöriga till en anknytningsperson i Sverige och att effekten kan bli att den anhörige sänds tillbaka till det EU-land där han eller hon har ett ”tillstånd för varaktig bosättning” och därigenom påtvingas en skilsmässa, alternativt en framtvingad utflyttning av en hel familj till annat EU-land. Fakulteten ifrågasätter om detta är en rimlig konsekvens av en förordning och om inte bestämmelsen i stället hör hemma i lag. De berörda kan visserligen undgå flytt om de ansöker om medborgarskap men det finns inga garantier att en sådan ansökan beviljas.

Bakgrund: En person med ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat skall enligt direktivets huvudregel ha rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat (artikel 14). Om förutsättningarna för det är uppfyllda skall en sådan tredjeland-medborgare få ett förnybart uppehållstillstånd (artikel 19.2). Den andra medlemsstaten får vägra att förnya eller återkalla sådant uppehållstillstånd samt, i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, inklusive förfaranden för utvisning, ålägga varaktigt bosatta och familjemedlemmar att lämna landets territorium av hänsyn till allmän ordning och säkerhet, om villkoren för bosättningen (enligt artiklarna 14, 15 och 16) inte längre uppfylls eller när tredjeland-medborgaren inte är lagligen bosatt i landet.

Enligt 2 kap. 9 § UtIL (7 kap. 1 § NUtIL) kan ett uppehållstillstånd återkallas för en utlänning som medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet har förtigit omständigheter som varit av betydelse för att få tillståndet. Enligt 2 kap. 11 § UtIL får ett uppehållstillstånd återkallas på grund av bristande vandel, om utlänningen utan arbetstillstånd bedriver verksamhet som kräver ett sådant tillstånd, eller det på grund av tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att utlänningen kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land. Denna bestämmelse motsvaras av 7 kap 3 § NUtIL utom såvitt avser bestämmelsen om återkallelse på grund av bristande vandel som är borttagen i den nya lagen. Återkallelse enligt denna bestämmelse får dock ske endast om frågan har väckts innan utlänningen varit bosatt här i tre år med uppehållstillstånd. Uppehålls-

tillstånd får vidare återkallas om utlänningen registrerats på spärrlistan i Schengens informationssystem, SIS (2 kap. 10 § UtIL, 7 kap. 5 § NUtIL). Enligt 2 kap. 10 a § UtIL (7 kap. 6 § NutIL) får uppehållstillstånd återkallas om ett beslut om avvisning eller utvisning av utlänningen har meddelats i en stat tillhörande den Europeiska unionen eller i Norge eller Island. En förutsättning är att beslutet är grundat på att det föreligger ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten och på att utlänningen i den beslutande staten har dömts för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse i minst ett år, eller att utlänningen är skäligen misstänkt för att ha begått ett grovt brott eller att det finns starka skäl som tyder på att han avser att begå ett sådant brott. Om tredjelandsmedborgarens bosättning i Sverige upphör skall ett permanent uppehållstillstånd återkallas (2 kap. 12 § UtIL, 7 kap. 7 § första stycket NUtIL).

När det gäller en utlänning som grundar sin rätt till vistelse i Sverige på EES-avtalet får uppehållstillstånd återkallas om utlänningen inte försörjer sig eller annars saknar egna medel för sitt uppehälle här (3 kap. 5 c § UtIF). Detta gäller utöver vad som föreskrivs i utlänningslagen. Uppehållstillstånd för sådan utlännings anhöriga får återkallas om anknytningen till EES-medborgaren bryts och den anhörige inte har rätt att stanna i Sverige på någon annan grund (3 kap. 5 c § UtIF).

En utlänning med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat kan på samma sätt som övriga tredjelandsmedborgare och unionsmedborgare utvisas på grund av brott i enlighet med förutsättningarna i 4 kap. 7 § UtIL (8 kap. 8 § NUtIL).

I lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll finns det bestämmelser om utvisning av hänsyn till rikets säkerhet och på grund av befarad brottslighet enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Skälen för regeringens förslag: Vid en jämförelse med utlänningslagens bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd synes direktivet medge större möjligheter att återkalla ett uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i annat land. En grund för återkallelse är att villkoren för att erhålla uppehållstillstånd, så som de anges i artiklarna 14, 15 och 16, inte längre är uppfyllda. Villkoren för att erhålla uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat har redovisats i avsnitt 5.6.1. Där föreslås att tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat skall behandlas på samma sätt som hittills gällt för EES-medborgare avseende villkor för uppehållstillstånd. Det framstår därför som konsekvent att jämföra varaktigt bosatta i en annan EU-stat med EES-medborgare även när det gäller återkallelse av uppehållstillstånd. Det krävs ett bemyndigande i utlänningslagen för att regeringen skall kunna ändra föreskrifterna i utlänningsförordningen så att dessa omfattar även denna kategori utlänningar.

5.6.5 Utvisning från Europeiska unionens territorium

Regeringens bedömning: En bestämmelse om att en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat skall kunna utvisas från Europeiska unionen bör inte införas.

Utredningens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Om en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat har fått uppehållstillstånd i en annan medlemsstat och där utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet får den andra medlemsstaten utvisa honom eller henne från Europeiska unionens territorium (artikel 22.3). Enligt nuvarande svenska bestämmelser finns ingen möjlighet att utvisa en tredjelandsmedborgare från Europeiska unionens territorium.

Eftersom direktivets bestämmelse om utvisning från Europeiska unionen är fakultativ behöver Sverige inte införa en sådan bestämmelse. Mot bakgrund av att samarbetet inom Schengen innebär att en utvisning från Sverige i praktiken utgör ett förbud att resa in i Schengenområdet finns det enligt regeringens bedömning för närvarande inte anledning att införa bestämmelser om utvisning från Europeiska unionen.

5.6.6 Permanent bosättningsförbud

Regeringens bedömning: Direktivets artikel om bosättningsförbud föranleder ingen författningsändring.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: I de fall då utvisning skett på grund av att villkoren för uppehållstillstånd inte längre föreligger eller på grund av att tredjelandsmedborgaren inte lagligen är bosatt i landet får utvisningsbeslutet inte kombineras med permanent bosättningsförbud (artikel 22.4). Härav följer att om utvisningen sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet får beslutet förenas med ett permanent bosättningsförbud.

Enligt utlänningslagen (4 kap. 14 § UtlL och 8 kap. 13 och 19 §§ NUtlL) får ett beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett förbud för utlänningen att under viss tid återvända till Sverige utan tillstånd av Migrationsverket. En dom eller ett beslut om utvisning på grund av brott skall innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning. Någon förändring av konstruktionen i svensk rätt är således inte nödvändig.

5.7 Förhållandet mellan ställning som varaktigt bosatt och permanent uppehållstillstånd

Regeringens förslag: En tredjelandsmedborgare som beviljas ställning som varaktigt bosatt utan att ha ett permanent uppehållstillstånd skall beviljas ett sådant.

Regeringens bedömning: Permanent uppehållstillstånd och ställning som varaktigt bosatt bör ses som två olika former av tillstånd.

Utredningens förslag och bedömning: Överensstämmer i båda fallen med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: En person som är kvalificerad för ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare i Sverige har i allmänhet redan ett permanent uppehållstillstånd. Är det fråga om en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som uppehållit sig i Sverige med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på fem år är det lämpligt att i samband med att personen får ställning som varaktigt bosatt i Sverige också bevilja denne permanent uppehållstillstånd. Detsamma gäller anhängig som fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på fem år. En särskild fråga i detta sammanhang är förhållandet mellan permanent uppehållstillstånd och den nya ställningen som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare. Ställningen som varaktigt bosatt och permanent uppehållstillstånd bör ses som två olika tillstånd som kommer att existera parallellt. En ordning som innebär att permanent uppehållstillstånd skulle upphävas om en utlänning skulle få ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare är inte rimlig. Frågan om de två parallella systemen får betydelse i de fall då det permanenta uppehållstillståndet skulle återkallas på grund av frånvaro men frånvaron inte utgör grund för återkallande av ställningen som varaktigt bosatt. Omvänt har frågan också betydelse i de fall då ställningen som varaktigt bosatt går förlorad av skäl som inte utgör grund för återkallande av ett permanent uppehållstillstånd. Vid längre frånvaro kan ett permanent uppehållstillstånd förloras men det bör enkelt kunna återfås om utlänningen återvänder inom den tidsfrist som gäller för att behålla sin ställning som varaktigt bosatt. Om ställningen som varaktigt bosatt skulle förloras återgår personen till att vara bosatt i Sverige med enbart sitt permanenta uppehållstillstånd. Detta gäller givetvis under förutsättning att de skäl som utgör grund för återkallelse av ställningen som varaktigt bosatt inte också utgör skäl för återkallande av det permanenta uppehållstillståndet.

Enligt artikel 13 i direktivet om varaktigt bosatta får medlemsstaterna utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater. Artikel 13 föranleder inte några författningsändringar.

Av artikel 9.7. följer att om återkallandet eller förlusten av ställning som varaktigt bosatt inte leder till återsändande skall medlemsstaten tillåta den berörda personen att stanna på dess territorium om han eller hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och/eller inte utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet. Eftersom den varaktigt

bosatta hela tiden har kvar sitt permanenta uppehållstillstånd föranleder artikel 9.7 inte några författningsändringar.

5.8 Likabehandling

5.8.1 Tillträde till arbetsmarknaden

Regeringens bedömning: Personer med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar bör kunna undantas från kravet på att ha arbetstillstånd.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig överbedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1.a skall varaktigt bosatta åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får (likabehandling) i fråga om tillträde till arbetsmarknaden och verksamhet som egenföretagare, under förutsättning att dessa verksamheter inte medför någon offentlig myndighetsutövning. Likabehandling skall även omfatta anställnings- och arbetsvillkor inklusive uppsägnings- och lönevillkor.

När det gäller tillträde till arbetsmarknaden, dvs. frågan om arbetstillstånd, gör regeringen följande bedömning. Eftersom personer med ställning som varaktigt bosatta i Sverige har permanent uppehållstillstånd är de enligt 1 kap 5 § UtL (2 kap. 8 § NUtL) undantagna från kravet på arbetstillstånd. Därmed är kravet på likabehandling avseende tillträde till arbetsmarknaden uppfyllt för dessa personer och någon författningsändring är inte nödvändig. När det gäller personer med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat skall, enligt regeringens förslag, en regel införas i utlänningsförordningen som undantar dessa personer från kravet på arbetstillstånd. Bemyndigande för regeringen att meddela ett sådant undantag finns i 2 kap 9 § NutL. Undantaget skall även avse deras familjemedlemmar. De kommer därmed att behandlas på samma sätt som EES-medborgare. Kravet på likabehandling av varaktigt bosatta i fråga om verksamhet som egenföretagare samt anställnings- och arbetsvillkor är enligt regeringens bedömning uppfyllt genom nuvarande lagstiftning och någon författningsändring är inte nödvändig i den delen.

5.8.2 Utbildning och studiestöd

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelser om likabehandling vad gäller tillgång till utbildning och yrkesutbildning skall vara uppfyllda. För att uppfylla direktivets bestämmelser om likabehandling vad gäller rätt till studiestöd bör vissa författningsändringar göras.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte yttrat sig i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 11.1.b skall varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare åtnjuta likabehandling i fråga om

utbildning och yrkesutbildning, inklusive möjligheterna att få bidrag och stipendier för studier i enlighet med nationell lagstiftning.

Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare åtnjuter samma tillgång till utbildning och yrkesutbildning som svenska medborgare och någon författningsändring är därför enligt regeringens bedömning inte nödvändig. I studiestödslagstiftningen görs det emellertid skillnad mellan svenska och utländska medborgare. Det kan därför bli aktuellt med författningsändringar beträffande varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare vad gäller studiestödet. Frågan om likabehandling vad gäller studiestöd bereds för närvarande i Regeringskansliet.

5.8.3 Erkännande av yrkesutbildningsbevis m.m.

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelser om likabehandling i fråga om erkännande av yrkesutbildningsbevis m.m. skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1.c skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling i fråga om erkännande av yrkesutbildningsbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra kvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden.

I Sverige är ett drygt trettiotal yrken reglerade i den meningen att det krävs ett visst utbildningsbevis eller examensbevis för att få tillträde till yrket eller få rätt att benämna sig med en viss yrkestitel. De lagar och förordningar som reglerar dessa yrken innefattar också regler om hur personer med utbildning från tredje land skall bedömas. De flesta yrken som är reglerade i Sverige finns inom hälso- och sjukvården. I lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område finns behörighets- och legitimationsregler. I lagen ges regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigande att meddela föreskrifter om att den som utomlands genomgått utbildning skall få legitimation, rätt att använda skyddad yrkestitel eller särskilt förordnande att utöva yrke (3 kap. 12 §). I förordning (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens områden finns bestämmelser dels om utbildning som omfattas av EES-avtalet, dels om nordisk eller annan utländsk utbildning. Av bestämmelserna följer att apotekare, barnmorskor, läkare sjuksköterskor och tandläkare som har sin utbildning från ett annat EES-land än Sverige skall på ansökan få legitimation för sitt yrke här i landet om de har ett sådant utbildnings- examens- eller annat behörighetsbevis som anges i EES-avtalet. Detsamma gäller den som har utbildning som arbetsterapeut, audionom, biomedicinsk analytiker, dietist, kiropraktor, logoped, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukgymnast, sjukhusfysiker eller tandhygienist.

Den som genomgått annan utbildning utomlands skall på ansökan få kompetensbevis för ett yrke inom hälso- och sjukvården, tandvården eller detaljhandeln med läkemedel för vilket det finns bestämmelser om legitimation, skyddad yrkestitel eller behörighet här i landet om den sökande 1. har genomgått den kompletterande utbildning och fullgjort

den praktiska tjänstgöringen som behövs för att kunskaperna och färdigheterna skall motsvara de svenska kraven, 2. har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska författningar, och 3. har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska, danska eller norska språket. Ansökan om kompetensbevis görs hos Socialstyrelsen, som i varje enskilt fall prövar om den sökande uppfyller förutsättningarna för kompetensbevis.

Även revisorslagen (2001:883) innehåller bestämmelser om vilka krav som uppställs för revisorsexamen (godkännande av revisor) och högre revisorsexamen (auktorisering av revisor). Kravet på revisorsexamen respektive högre revisorsexamen skall anses uppfyllt också av den som innehar ett sådant utländskt examensbevis som krävs för att få utföra lagstadgad revision i någon stat inom EES eller i Schweiz respektive innehar ett sådant utländskt examensbevis som krävs för att utan behörighetsbegränsning få utföra lagstadgad revision i någon stat inom samma område och hos Revisorsnämnden har genomgått ett särskilt lämplighetsprov.

Mot ovanstående bakgrund anser regeringen att det inte krävs några författningsändringar för att direktivets krav på likabehandling i fråga om erkännande av yrkesutbildningsbevis m.m. skall vara uppfyllda.

5.8.4 Social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd

Regeringens bedömning: För att uppfylla direktivets bestämmelser om likabehandling vad gäller social trygghet bereds för närvarande i Regeringskansliet frågan om eventuellt behov av ändring i 9 kap. 7 § lagen (1962:381) om allmän försäkring vad avser en undantagsregel för beräkning av försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning för dem vars försäkringsfall inträffat innan det år de fyllde 18 år. I övrigt krävs det inte några författningsändringar för att direktivets bestämmelser om likabehandling vad gäller social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig i denna fråga.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1 d i direktivet om varaktigt bosatta skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling i fråga om social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd såsom dessa definieras i nationell lagstiftning.

I svensk lagstiftning på ovanstående områden görs i princip ingen skillnad på grund av medborgarskap. På ett område görs det emellertid skillnad mellan svenska och utländska medborgare i socialförsäkringslagstiftningen. Det gäller en undantagsregel för beräkning av försäkringstid för rätt till sjuk- och aktivitetsersättning för dem vars försäkringsfall inträffat innan det år de fyllde 18 år (9 kap. 7 § AFL). Denna fråga bereds för närvarande i Regeringskansliet. Även frågan om studiestöd bereds som redan nämnts (5.8.2) inom Regeringskansliet.

5.8.5 Skatteförmåner

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelser om likabehandling i fråga om skatteförmåner skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1 e i direktivet om varaktigt bosatta skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling i fråga om skatteförmåner. Varaktigt bosatta åtnjuter samma skatteförmåner som svenska medborgare och någon författningsändring är därför enligt regeringens bedömning inte nödvändig.

5.8.6 Tillgång till varor och tjänster

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelser om likabehandling i fråga om tillgång till varor och tjänster skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1 f i direktivet om varaktigt bosatta skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling i fråga om tillgång och leveranser till varor och tjänster samt förfaranden för att erhålla bostad. Varaktigt bosatta åtnjuter samma tillgång till varor, tjänster och bostäder som svenska medborgare och någon författningsändring är därför enligt regeringens bedömning inte nödvändig.

5.8.7 Föreningsfrihet

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelser om likabehandling i fråga om föreningsfrihet skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1.g skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling ifråga om föreningsfrihet och frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke. Likabehandling skall även gälla i fråga om förmåner som sådana organisationer tillhandahåller. Nationella bestämmelser om allmän ordning och säkerhet skall dock inte åsidosättas. Av 2 kap. 22 § andra stycket regeringsformen följer att utlänning här i riket är likställd med svensk medborgare i fråga om föreningsfrihet om inte annat följer av särskilda föreskrifter i lag. Några föreskrifter som begränsar utlänningars möjligheter till föreningsfrihet eller frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation finns inte. Någon författningsändring för att

uppfylla direktivets bestämmelse är därmed enligt regeringens bedömning inte nödvändig.

5.8.8 Tillträde till medlemsstatens territorium

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring för att direktivets bestämmelse om likabehandling i fråga om fritt tillträde till medlemsstaternas territorium skall vara uppfyllda.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 11.1.h skall varaktigt bosatta åtnjuta likabehandling i fråga om fritt tillträde till hela den berörda medlemsstatens territorium inom de gränser som fastställs i nationell lagstiftning av säkerhetsskäl. Bestämmelsen föranleder enligt regeringens bedömning inte någon författningsändring.

5.8.9 Varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige och dennes familjemedlemmar

Regeringens bedömning: Det krävs inte någon författningsändring utom såvitt avser undantag från kravet på arbetstillstånd för att direktivets bestämmelse om likabehandling för en person med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige och dennes familjemedlemmar skall vara uppfylld.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 21 i direktivet om varaktigt bosatta skall en varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige åtnjuta samma likabehandling som en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Enligt artikel 21.3 skall familjemedlemmar till en varaktigt bosatt i annan EU-stat med uppehållstillstånd i Sverige åtnjuta de rättigheter som anges i artikel 14 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening. Enligt regeringens bedömning krävs det inte några författningsändringar utöver vad som nämns under avsnitt 5.8.1 för att uppfylla nämnda krav.

5.8.10 Fakultativa bestämmelser om begränsningar i likabehandlingen

Regeringens bedömning: De fakultativa bestämmelserna om begränsningar i likabehandlingen i artikel 11 och artikel 21 i direktivet om varaktigt bosatta föranleder inte några författningsändringar.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Regeringens bedömning: Enligt artikel 11.2. får de berörda medlemsstaterna, när det gäller bestämmelserna i artikel 11.1 d, e, f och g, begränsa likabehandlingen till att gälla fall där den registrerade eller stadigvarande hemvisten för den varaktigt bosatta personen eller familjemedlemmar för vilka han söker bidrag befinner sig inom den berörda medlemsstatens territorium. Enligt artikel 11.3 får medlemsstaterna begränsa likabehandling i förhållande till egna medborgare i vissa fall. Medlemsstaterna får upprätthålla begränsat tillträde till anställning och verksamhet som egenföretagare i fall då denna verksamhet i enlighet med nationell eller gemenskapsrättslig lagstiftning är förbehållen egna medborgare eller unionsmedborgare. Vidare får medlemsstaterna enligt artikeln begära bevis på lämpliga språkkunskaper för tillträde till utbildning och yrkesutbildning. Tillträde till universitet får underkastas uppfyllande av särskilda utbildningskrav. Enligt artikel 11.4 får medlemsstaterna begränsa likabehandlingen i fråga om socialt bistånd och social trygghet till grundläggande förmåner. Enligt artikel 11.5 får medlemsstaterna besluta att bevilja kompletterande förmåner på de områden som avses i artikel 11.1.a-h. Medlemsstaterna får även besluta att bevilja likabehandling på områden som inte omfattas av 11.1 a-h.

Enligt artikel 21.2 får medlemsstaterna fastslå att de personer som avses i artikel 14.2 a skall ha begränsad tillgång till andra anställningar än de anställningar som de har beviljats uppehållstillstånd för enligt villkoren i nationell lagstiftning för en period som inte överstiger tolv månader. Vidare får medlemsstaterna i enlighet med nationell lagstiftning bestämma på vilka villkor de personer som avses i artikel 14.2 b och 14.2. c får tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

De fakultativa bestämmelserna i artiklarna 11.2-5 och artikel 21.2. föranleder inte några författningsändringar. Fakultativa bestämmelser som är att hänföra till artikel 11.1.b om utbildning och studiestöd bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

5.9 Handläggning av ärenden om ställning som varaktigt bosatt

Bestämmelserna i direktivet om varaktigt bosatta som rör handläggningen av ärenden om ställning som varaktigt bosatt skall gälla både när en tredjelandsmedborgare ansöker i en första medlemsstat och när en tredjelandsmedborgare som redan har sådan ställning i en medlemsstat ansöker om att få ställning som varaktigt bosatt i en andra medlemsstat (artikel 23.2). I det följande behandlas därför genomförandet av de aktuella artiklarna (7.1, 7.2 och 10.1) gemensamt.

5.9.1 Inlämnande av ansökan

<p>Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om inlämnande av ansökan om ställning som varaktigt bosatt.</p>

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 7.1 i direktivet om varaktigt bosatta anger att tredjelandsmedborgare skall lämna in ansökan om att beviljas ställning som varaktigt bosatt i det land han eller hon är bosatt.

En ansökan om uppehållstillstånd skall enligt 2 kap. 5 § första stycket UtlL (5 kap. 18 § NUtlL) som huvudregel göras från utlandet. En ansökan enligt artikel 7 i direktivet om varaktigt bosatta skall emellertid inte utmynna i ett beslut om uppehållstillstånd i den mening som normalt avses i utlänningslagen. Sökanden får vid gynnande beslut i stället en särskild rättslig ställning. För att kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall tredjelandsmedborgaren ha varit bosatt här i fem år vid ansökningstillfället. Det framstår därför som en självklarhet att ansökan skall göras i Sverige. Någon bestämmelse som anger var en ansökan om att få ställning som varaktigt bosatt skall göras behövs därför inte.

5.9.2 Beslutsunderlaget

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om beslutsunderlaget i ärenden om ställning som varaktigt bosatt.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 7.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall ansökan åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att sökanden uppfyller villkoren i artiklarna 4 (bosättningskravet) och 5 (försörjningskravet m.m.). I förekommande fall skall giltig resehandling i original eller kopia bifogas. Dokumentationen får också inbegripa att lämplig bostad finns.

Migrationsverket och utlandsmyndigheterna har, i enlighet med officialprincipen, en utredningsplikt som innebär att ett ärende skall utredas som dess beskaffenhet kräver. Det ankommer även på sökanden att medverka i utredningen. Detta innebär att behövlig dokumentation får inhämtas som visar att förutsättningarna för att beviljas ställning som varaktigt bosatt är för handen. Bl.a. kan utdrag ur register som visar hur länge utlänningen bott i landet inhämtas. För att styrka att försörjningskravet i artikel 5 är uppfyllt kan anställningsbevis, bankkontoutdrag och liknande begäras in. Sammanfattningsvis gör regeringen den bedömningen att utredningsplikten enligt nuvarande lagstiftning uppfyller direktivets krav vad gäller beslutsunderlaget. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

5.9.3 Handläggningstid

Regeringens bedömning: Ett beslut med anledning av en ansökan om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige bör meddelas sökanden senast inom sex månader från det att ansökan lämnades in. Beslutet får meddelas senare om det finns särskilda skäl. Bestämmelser med denna innebörd bör införas på förordningsnivå.

Utredningens förslag: Enligt utredningens förslag skall regler om handläggningsfrister införas i utlänningslagen.

Remissinstanserna: *Rädda Barnen* anser att synnerliga skäl i stället för särskilda skall föreligga för att tidsfristen skall få förlängas.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 7.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall sökanden underrättas om ett beslut i anledning av en ansökan om att få ställning som varaktigt bosatt så snart som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Beslutsunderrättelse skall ske enligt förfarandet i nationell lagstiftning. Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur får sexmånadersfristen i undantagsfall förlängas.

För att uppfylla direktivets krav på beslutsunderrättelse skall en ny bestämmelse som anger att en sökande skall underrättas om ett beslut i anledning av en ansökan om ställning som varaktigt bosatt inom sex månader från det att ansökan lämnades in införas i utlänningsförordningen. Enligt regeringens bedömning skall tiden kunna förlängas om det föreligger särskilda skäl. En förlängning av fristen skall t.ex. kunna medges om sökanden inte i tid ger in erforderligt beslutsunderlag, om beslutande myndighet trots förelägganden inte får in begärt underlag eller om sökanden på annat sätt inte medverkar i handläggningen av ärendet. En annan situation som kan innebära en förlängning av tidsfristen är att det rör sig om en komplicerad utredning där t.ex. frågor som rör allmän ordning eller säkerhet aktualiseras.

En bestämmelse om handläggningsfrist kan införas på förordningsnivå.

5.9.4 Överklagande

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om överklagande av beslut om avslag på ansökan om ställning som varaktigt bosatt.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 10.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall det av underrättelsen om beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt framgå vilka möjligheter den berörda personen har att överklaga och inom vilken tid överklagande kan ske. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 21 § andra stycket förvaltningslagen. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

5.9.5 Krav på att beslut skall ha skriftlig form

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att direktivets bestämmelse om skriftlig beslutsunderrättelse skall vara uppfylld.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 7.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall underrättelser om beslut i ärenden om ställning som varaktigt bosatt vara skriftliga. I detta lagstiftningsärende (avsnitt 5.9.6) föreslås att ett beslut om ställning som varaktigt bosatt skall innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Regeringen anser mot bakgrund av att denna bestämmelse införs att det framgår att beslut om ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall vara skriftliga. Direktivets krav på skriftlig beslutsunderrättelse måste därför anses uppfyllda.

5.9.6 Motivering av beslut

Regeringens förslag: Ett beslut i fråga om ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 10.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall beslut som innebär att en ansökan om att få ställning som varaktigt bosatt avslås eller återkallande av sådan ställning vara vederbörligen motiverade. En bestämmelse med denna innebörd skall därför införas i utlänningslagen.

5.9.7 Information om innebörden av att ha ställning som varaktigt bosatt

Regeringens bedömning: I samband med att beslut meddelas den sökande i ett ärende om att få ställning som varaktigt bosatt skall den sökande upplysas om innebörden av att ha ställning som varaktigt bosatt. Bestämmelser om detta kan införas på förordningsnivå. Någon lagändring behövs inte.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 7.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall sökanden i samband med beslutsunderrättelsen underrättas om sina rättigheter och skyldigheter enligt direktivet. En bestämmelse som anger att det av beslutsunderrättelsen i ärenden om att få ställning som varaktigt bosatt skall framgå innebörden av att ha en sådan ställning skall därför införas i utlänningsförordningen.

5.9.8 Följder av att ett beslut inte fattas inom handläggningsfristen

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelse om följder vid överskridande av handläggningsfristen.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 7.2 i direktivet om varaktigt bosatta anges att medlemsstaterna i nationell rätt skall reglera följderna av att sexmånadersfristen inte iakttagits.

JO utövar tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar (12 kap. 6 § regeringsformen). JO har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden (1 § lagen 1986:765 med instruktion för Riksdagens ombudsmän, JO-instruktionen). Under JO:s tillsyn står bl.a. statliga och kommunala myndigheter samt tjänstemän och andra befattningshavare vid dessa myndigheter och andra som innehar tjänst eller uppdrag som innebär myndighetsutövning. Med myndighetsutövning avses utövande av befogenhet att för enskilda bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinpåföljd, avskedande eller annat jämförbart förhållande. JO utövar således tillsyn över Migrationsverkets verksamhet. Tillsynen bedrivs dels genom prövning av klagomål från allmänheten, dels genom inspektioner och andra undersökningar som ombudsmännen finner påkallade (5 § JO-instruktionen). JO:s granskning kan t.ex. utmyнна i ett kritiskt uttalande mot beslutande myndighet eller tjänsteman eller i en anmälan om disciplinärt förfarande mot en enskild tjänsteman. Åtal kan också väckas mot en befattningshavare för tjänstefel. Staten kan därutöver åläggas skadeståndsansvar för felaktig myndighetsutövning enligt skadeståndslagen (1972:207).

JK utövar tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åtaganden (1 § lagen 1975:1339 om Justitiekanslerns tillsyn). Under JK:s tillsyn står statliga myndigheter, kommunala myndigheter och andra myndigheter som inte är statliga. Även tjänstemän och andra befattningshavare vid myndigheter samt andra som innehar tjänst eller uppdrag som innebär myndighetsutövning omfattas av JK:s tillsyn. Som ett led i sin tillsynsverksamhet genomför JK inspektioner vid myndigheter.

En jämförelse med förhållandena på andra områden inom statsförvaltningen som rör myndighetsutövning mot enskild visar att det finns bestämmelser om iakttagande av handläggningsfrister främst när det gäller olika former av frihetsberövande. I brottmål med häktad skall t.ex. dom meddelas inom en vecka (30 kap. 7 § rättegångsbalken) och inom socialtjänsten skall ärenden som rör skydd för barn handläggas skyndsamt och utredningen vara klar senast inom fyra månader (11 kap. 2 § andra stycket socialtjänstlagen [2001:453]). Skulle dessa frister inte iaktas kan de sanktioner inträda som redovisats ovan.

Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte är nödvändigt att införa någon ny författningsreglerad sanktionsmöjlighet för fall då

sexmånadersfristen inte iakttas. JO:s och JK:s kontrollfunktioner får anses uppfylla direktivets krav i denna del.

5.9.9 Underrättelse av beslut till annan medlemsstat

Regeringens förslag: Migrationsverket skall underrätta den första medlemsstaten om beslut om beviljande av ställning som varaktigt bosatt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 23.1 i direktivet om varaktigt bosatta rör situationer då en person med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat förvärvar sådan ställning i en andra medlemsstat. Den andra medlemsstaten skall då underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut. En bestämmelse med denna innebörd skall införas i utlänningslagen.

5.10 Handläggning av ansökan om uppehållstillstånd i Sverige från en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat eller dennes familjemedlemmar

5.10.1 Beslutsunderlaget

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om beslutsunderlaget.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 15.4 följer att en ansökan om uppehållstillstånd från en varaktigt bosatt i en annan EU-stat skall åtföljas av dokumentation som visar att villkoren för bosättning och uppehållstillstånd som varaktigt bosatt är uppfyllda. Ansökan skall även åtföljas av giltig resehandling i original eller bestyrkt kopia. Dokumentation får också omfatta förekomsten av lämplig bostad. När familjemedlemmar till den varaktigt bosatte i en familj som var etablerad redan i den första medlemsstaten ansöker om uppehållstillstånd anges i artikel 16.4 att den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlemmen att visa upp EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatt eller annat uppehållstillstånd, resehandling i original eller bestyrkt kopia, bevis om att han eller hon har varit bosatt i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlem till en varaktigt bosatt och bevis om försörjningsförmåga eller sjukförsäkring.

Migrationsverket och utlandsmyndigheterna har, i enlighet med officialprincipen, en utredningsplikt som innebär att ett ärende skall utredas som dess beskaffenhet kräver. Det ankommer även på sökanden att medverka i utredningen. Av utredningsplikten följer att beslutsmyndigheten, i ärenden som rör bosättning för varaktigt bosatta, kan

infordra pass- och andra identitetshandlingar för styrkande av identitet och anställning, bankkontoutdrag och liknande som bevis för försörjningsförmåga om anställning inte finns, samt beslutet om att den andra medlemsstaten beviljat ställning som varaktigt bosatt. Sammantaget gör regeringen den bedömningen att utredningsplikten enligt nuvarande lagstiftning uppfyller direktivets krav vad gäller beslutsunderlaget. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

5.10.2 Inlämnande av ansökan

Regeringens bedömning: Varaktigt bosatta som önskar bosätta sig i Sverige bör ansöka om uppehållstillstånd enligt samma regler som hittills gällt för EES-medborgare. Ändringar till följd av direktivet bör ske på förordningsnivå.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över i denna fråga.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 15.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall en varaktigt bosatt som önskar bosätta sig i en annan medlemsstat senast tre månader efter inresan i den andra staten ansöka om uppehållstillstånd där. Om inresa ännu inte skett får den andra medlemsstaten godta att en ansökan lämnas in där medan den varaktigt bosatte fortfarande är bosatt i den första medlemsstaten. För familjemedlemmar till den varaktigt bosatta gäller, om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, enligt artikel 16.3 i direktivet samma villkor som för den varaktigt bosatta.

En person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, och i förekommande fall hans eller hennes familjemedlemmar, skall enligt regeringens förslag få uppehållstillstånd i Sverige på samma villkor som hittills gällt för EES-medborgare. Det är därför naturligt att även tillämpa samma bestämmelser om ansökningsförfarandet för EES-medborgare och personer med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat. EES-medborgare, och i förekommande fall deras familjemedlemmar, har enligt 3 kap. 7 a § UtIF rätt att ansöka om uppehållstillstånd efter inresan till Sverige. Detsamma skall således gälla även för varaktigt bosatta i en annan EU-stat som ansöker om uppehållstillstånd här och för deras familjemedlemmar om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten. Artikel 15.1 ger också utrymme för att ansökan görs före inresa. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 2 kap. 5 § första stycket UtIL (5 kap. 18 § NUtIL).

5.10.3 Handläggningstid

Regeringens bedömning: I ett ärende där en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat ansökt om att få uppehållstillstånd i Sverige skall sökanden underrättas om det beslut varigenom ärendet avgörs senast inom fyra månader från det att ansökan lämnades in. Tiden får förlängas med högst tre månader om det föreligger särskilda skäl. Sökanden skall i ett sådant fall få upplysning om att tiden kommer att förlängas. Detsamma skall gälla familjemedlemmar till en sådan person under förutsättning att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten. Dessa bestämmelser bör införas på förordningsnivå.

Utredningens förslag: Enligt utredningens förslag skall regler om handläggningsfrister införas i utlänningslagen.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 19 i direktivet om varaktigt bosatta skall en ansökan om uppehållstillstånd för bosättning i en annan medlemsstat handläggas inom fyra månader efter inlämnandet. Fristen får förlängas dels om ansökan inte åtföljs av sådan dokumentation som räknas upp i artiklarna 15 och 16, dels – i undantagsfall – om behandlingen av ansökan är komplicerad. Fristen får förlängas med högst tre månader. Sökanden skall underrättas vid en eventuell förlängning. För familjemedlemmar till den varaktigt bosatta gäller, om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, enligt artikel 16.3 i direktivet samma villkor.

När det gäller handläggningstiden och möjligheterna till förlängning av denna i ärenden om uppehållstillstånd för en varaktigt bosatt i en annan EU-stat hänvisas i tillämpliga delar till det resonemang som förts ovan under avsnitt 5.9.3 beträffande handläggningstiden i ärenden om ställning som varaktigt bosatt. I ett ärende där en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat ansökt om att få uppehållstillstånd i Sverige skall sökanden underrättas om det beslut varigenom ärendet avgörs senast inom fyra månader från det att ansökan lämnades in. Tiden får förlängas med högst tre månader om det föreligger särskilda skäl. Sökanden skall i ett sådant fall få upplysning om att tiden kommer att förlängas. Detsamma skall gälla för familjemedlemmar till en sådan person under förutsättningar att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten. För att uppnå förenlighet med direktivet skall enligt regeringens förslag nya bestämmelser införas i utlänningsförordningen.

5.10.4 Överklagande

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om överklagande av beslut om avslag på ansökan om uppehållstillstånd.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 20.1 i direktivet om varaktigt bosatta skall det av underrättelsen om beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd framgå hur och inom vilken tid man kan överklaga. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 21 § andra stycket förvaltningslagen. Någon författningsändring är därför inte påkallad i denna del.

5.10.5 Motivering av avslagsbeslut

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om att beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd skall vara motiverade.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 20.1 i direktivet om varaktigt bosatta finns bestämmelser om att ett avslagsbeslut på en ansökan om uppehållstillstånd för bosättning i en annan medlemsstat skall vara vederbörligen motiverat. Enligt 11 kap. 3 § UtL (13 kap.10 § NUtL) skall beslut i ärenden om uppehållstillstånd alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Denna bestämmelse är tillämplig även för beslut som rör uppehållstillstånd för en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

5.10.6 Följder av att ett beslut inte fattas inom handläggningstiden

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om följder vid överskridande av handläggningsfristen.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 20.1 i direktivet om varaktigt bosatta anges att följderna av att ett beslut inte fattats inom handläggningstiden skall regleras i nationell lagstiftning. När det gäller följderna av att beslutande myndighet inte iakttagit fyramånadersfristen hänvisas till de överväganden och slutsatser som regeringen gjort under avsnitt. 5.9.8. Enligt regeringens bedömning är någon författningsändring inte påkallad.

5.10.7 Underrättelse till annan medlemsstat

Regeringens förslag: Migrationsverket skall underrätta den EU-stat som beviljat tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt om beslut om uppehållstillstånd i Sverige för en sådan person.

Underrättelse skall även ske av beslut om att en medlemsstat som beviljat uppehållstillstånd till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat inte förnyar uppehållstillståndet eller återkallar detsamma och ålägger den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar att lämna landet.

Utredningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 19.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall underrättelse ske av beslut om att en person med ställning som varaktigt bosatt i en EU-stat beviljas uppehållstillstånd i en annan EU-stat. Enligt artikel 22.2 skall underrättelse ske av beslut om att en medlemsstat som beviljat uppehållstillstånd till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat inte förnyar uppehållstillståndet eller återkallar detsamma och ålägger den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar att lämna landet. En bestämmelse om att sådana underrättelser skall ske skall införas i utlänningslagen.

5.11 Överklagande

5.11.1 Rätt att överklaga

Regeringens förslag: Migrationsverkets beslut skall kunna överklagas till en migrationsdomstol om beslutet innebär avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller återkallelse av ställning som varaktigt bosatt. Migrationsdomstolens dom kan överklagas till Migrationsöverdomstolen.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 10.2 i direktivet om varaktigt bosatta skall sökanden ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten om en ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås. Detsamma gäller om ställningen återkallas eller förloras eller uppehållstillståndet inte förnyas. Enligt artikel 12.4 skall en varaktigt bosatt även kunna överklaga ett beslut om utvisning. Enligt artikel 20.2, skall en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat vars ansökan om uppehållstillstånd i en annan medlemsstat avslås ha rätt att ansöka om rättslig prövning. Detsamma skall gälla om uppehållstillståndet återkallas eller inte förnyas.

Enligt 14 kap. 3 § NUtIL kan Migrationsverkets beslut överklagas till en migrationsdomstol om beslutet innebär avvisning, utvisning, avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller återkallelse av ett uppehållstillstånd. Migrationsdomstolens beslut kan överklagas till Migrations-

överdomstolen (16 kap. 9 § NUtIL), dock inte beslut i mål om avvisning som i första instans prövats av polismyndigheten.

Särskilda regler skall enligt 14 kap. 11-13 §§ NUtIL gälla för säkerhetsärenden: Med säkerhetsärenden skall enligt 1 kap. 9 § NUtIL förstås sådana ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar att en utlänningsansökan skall avvisas eller utvisas, att en ansökan om uppehållstillstånd skall avslås eller att ett uppehållstillstånd skall återkallas. Beslut i säkerhetsärenden får istället för till migrationsdomstol överklagas till regeringen enligt 14 kap. 11 § NUtIL. Innan regeringen avgör ärendet skall dock Migrationsöverdomstolen hålla förhandling, om det inte är uppenbart onödigt. Enligt motiven torde förhandling kunna underlåtas endast om utlänningsansökan inte befinner sig i landet. Domstolen skall sedan med eget yttrande – ”över samtliga omständigheter av betydelse i ärendet” - lämna ärendet vidare till regeringen, som är andra och sista instans.

Enligt den nya lydelsen av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll skall beslut om utvisning enligt den lagen meddelas av Migrationsverket som första instans. Migrationsverkets beslut om utvisning får överklagas till regeringen (ny lydelse av 2 a § lagen om särskild utlänningskontroll i enlighet med proposition 2004/05:170). Vid överklagande skall dock handlingarna i ärendet lämnas över till Migrationsöverdomstolen, som skall hålla förhandling i ärendet. Domstolen skall därefter med eget yttrande lämna handlingarna vidare till regeringen.

En tingsrätts beslut om utvisning på grund av brott kan överklagas till hovrätt (49 kap. 1 § rättegångsbalken). Hovrätts beslut kan överklagas till Högsta domstolen enligt 54 kap. 1 § rättegångsbalken.

För att uppfylla direktivets krav i artikel 10.2. om möjlighet till rättslig prövning vid beslut om ställning som varaktigt bosatt skall det införas en ny bestämmelse i utlänningslagen enligt vilken Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller återkallelse av ställning som varaktigt bosatt får överklagas till en migrationsdomstol. I övrigt uppfyller den svenska lagstiftningen direktivets krav om rättslig prövning. Några ytterligare författningsändringar i anledning av artiklarna 10.2, 12.4 och 20.2 är därför inte påkallade.

5.11.2 Rättshjälp

Regeringens bedömning: Det krävs inte några författningsändringar för att tillgodose direktivets bestämmelser om rätt till rättshjälp.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 12.5 skall en person med ställning som varaktigt bosatt till skydd för utvisning ha rätt till rättshjälp i enlighet med vad som gäller för de egna medborgarna i den medlemsstat den varaktigt bosatte bor. Detta krav uppfylls genom bestämmelserna i 21 kap. rättegångsbalken om rätten till offentlig

försvarare eller ersättning av allmänna medel för inställelse. Dessa rättigheter är i svensk rätt oberoende av medborgarskap. I fråga om utvisning i administrativ ordning gäller samma regler som för övriga utlänningar. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

5.12 Nationell kontaktpunkt

Regeringens bedömning: Migrationsverket bör utses till nationell kontaktpunkt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: CSN instämmer i förslaget att Migrationsverket skall utses till nationell kontaktpunkt. Inför prövningen av utländska medborgares rätt till svenskt studiestöd inhämtar CSN uppgifter om tillstånd och klassning från Migrationsverket. CSN förutsätter att uppgiftsskyldigheten även kommer att omfatta denna nya typ av klassning. *Migrationsverket* motsätter sig inte förslaget att Migrationsverket utses till nationell kontaktpunkt. Verket påpekar dock att ordningen med beviljande av uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar kommer att ersättas av en ordning med registrering och uppehållskort. Om inte Migrationsverket blir ansvarig myndighet för denna nya ordning är det inte självklart att Migrationsverket utses till nationell kontaktpunkt i ärenden om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare. *Ambassaden i London* har inga invändningar mot att Migrationsverket utses till nationell kontaktpunkt och ser det som angeläget att information från en medlemsstat till en annan om beviljande av uppehållstillstånd faktiskt kommer att lämnas.

Bakgrund: Enligt artikel 25 direktivet om varaktigt bosatta skall medlemsstaterna upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information som anges i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1. Det gäller information om att en person med ställning som varaktigt bosatt i ett land beviljas uppehållstillstånd i ett annat medlemsland (artikel 19.2), om att en medlemsstat som beviljat uppehållstillstånd till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat inte förnyar uppehållstillståndet eller återkallar detsamma och ålägger den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar att lämna landet (artikel 22.2) eller om att en medlemsstat beviljar en person som redan har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat sådan ställning (artikel 23).

Skälen för regeringens bedömning: Enligt förordning (2004:294) med instruktion för Migrationsverket är verket central förvaltningsmyndighet för verksamhet inom migrationsområdet. Migrationsverket skall bl.a. föra register och statistik över utlänningar i landet i den utsträckning det behövs för verksamheten, vara ansvarig myndighet gentemot Europeiska gemenskapernas kommission i frågor som rör den europeiska flyktingfonden och vara kontaktmyndighet i frågor som rör Eurodac.

Det är Migrationsverket som fattar beslut om uppehållstillstånd och om beviljande och återtagande av ställning som varaktigt bosatt. När en person för första gången blir aktuell hos Migrationsverket genom en ansökan av något slag läggs en personakt, dossier, upp. Dossierna följer

sedan individen i skilda slag av ärenden som kan aktualiseras. Dossierna är ”levande” till dess utlänningsen i fråga beviljas svenskt medborgarskap eller avlider. I Migrationsverkets verksamhetsstödjande system, Centrala Utlänningsdatabasen, är drygt en miljon utlänningsen registrerade.

Eftersom det är Migrationsverket som fattar beslut om uppehållstillstånd och om ställning som varaktigt bosatt är det naturligt att det också är Migrationsverket som i förekommande fall underrättar den andra medlemsstaten när någon med ställning som varaktigt bosatt i ett annat land kommer till Sverige och får uppehållstillstånd här eller om en sådan person beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

När någon med ställning som varaktigt bosatt i Sverige flyttar och får uppehållstillstånd i ett annat land skall det landet underrätta svensk myndighet. Om ställning som varaktigt bosatt så småningom beviljas i det andra landet skall underrättelse också ske. Underrättelserna har närmast till syfte att ge Sverige möjlighet att notera frånvaron och i förekommande fall återkalla ställningen som varaktigt bosatt här. Ett beslut om att återkalla ställningen som varaktigt bosatt skall fattas av Migrationsverket. Det är därför lämpligt att det är Migrationsverket som får ta emot informationen från det andra landet.

Den stat som ålägger en varaktigt bosatt att lämna statens territorium skall underrätta den stat vari personen har ställning som varaktigt bosatt. Den senare staten har då en skyldighet att återta den varaktigt bosatte. I det fall det är fråga om en person med ställning som varaktigt bosatt i ett annat land är det Migrationsverket eller – om det är fråga om utvisning på grund av brott – allmän domstol som fattar det beslut varom det andra landet skall informeras. En allmän domstol som har meddelat en dom eller ett beslut om utvisning skall enligt 6 kap. 9 § UtIF skicka en kopia av domen eller beslutet till Migrationsverket. Migrationsverket innehar därför information om alla åtgärder som vidtas för att ålägga någon att lämna landet. Det är också Migrationsverket som verkställer vissa beslut om avvisning och utvisning (8 kap. 11 § UtIL, 12 kap. 14 § NUtIL). Det är därför lämpligt att det är Migrationsverket som skall informera det land som skall återta den varaktigt bosatte.

När det är fråga om en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige som återsänds från ett annat land skall Sverige omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte. Upprättad kontaktpunkt skall ta emot information från det andra landet om att personen återsänds. I enlighet med vad som anförts ovan har Migrationsverket först mottagit information om att den varaktigt bosatte fått uppehållstillstånd i det andra landet. När personen i detta skede återvänder är det följdriktigt att Migrationsverket mottar information härom och i förekommande fall återger personen ett uppehållstillstånd i Sverige.

Regeringen finner mot denna bakgrund att Migrationsverket skall utses till nationell kontaktpunkt.

6 Genomförande och ekonomiska konsekvenser

6.1 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Författningsändringarna skall träda i kraft den 1 juni 2006.

Skälen för regeringens förslag: I övergångsbestämmelserna i förslaget till ny utlänningslag anges att nuvarande utlänningslag upphör att gälla då den nya lagen träder ikraft. Detta innebär att de nya bestämmelserna, utom i vissa särskilt angivna undantagsfall, blir tillämpliga från och med den 31 mars 2006. De ändringar som nu föreslås skall träda i kraft den 1 juni 2006.

6.2 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Avgifterna skall redovisas mot inkomsttitel.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Migrationsverket* och *Domstolsverket* har påpekat att uppskattningarna av antalet ärenden är osäkra.

Skälen för regeringens förslag: Antalet ansökningar om att få ställning som varaktigt bosatt förutses inte bli högt. För den tredjelandsmedborgare som inte önskar att utnyttja den fria rörligheten innebär ställningen som varaktigt bosatt inget särskilt utöver de rättigheter som tredjelandsmedborgare ändå har på grund av sitt permanenta uppehållstillstånd i Sverige. Flertalet av de personer som kan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige kommer även att uppfylla kraven för svenskt medborgarskap och därigenom få rätt till fri rörlighet inom Europeiska unionen som unionsmedborgare. Dessutom uppställs som villkor för att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige att den sökande skall kunna försörja sig och sina familjemedlemmar, vilket inte är ett krav för medborgarskap.

Den ökande invandringen till följd av direktivet, dvs. tredjelandsmedborgare från andra medlemsstater, kan uppskattas till ca 500 personer per år. Dessa personer kommer i stor utsträckning att vara yrkesverksamma och kommer därför sannolikt att innebära ett offentlig-finansiellt överskott. *Migrationsverket* och *Domstolsverket* har påpekat att uppskattningarna av antalet ärenden är osäkra.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att ökningen av antalet invandrare kommer att vara mycket liten till följd av förslagen i lagrådsremissen. Hanteringen av ärenden om ställning som varaktigt bosatt i Sverige förväntas inte leda till mer än marginella kostnadsökningar för *Migrationsverket*. En minskning av antalet ärenden om medborgarskap förväntas bli följden av att det införs en möjlighet att beviljas ställning som varaktigt bosatt. Sammantaget bedöms inte

ärendeströmningen öka mer än marginellt. Regeringen bedömer därför att det inte finns något behov av ökat anslag till Migrationsverket. Regeringen anser mot bakgrund av att avgifter tas ut bl.a. för handläggningen av ansökan om uppehållstillstånd och medborgarskap att det är rimligt att även ta ut en avgift för prövningen av ansökan om ställning som varaktigt bosatt. Avgifterna skall redovisas mot inkomsttitel.

7 Författningskommentarer

1 kap.

1 §

Ett tillägg har gjorts i paragrafen avseende kap. 5 a (tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige).

4 a §

Paragrafen är *ny* och definierar begreppet EU-stat.

4 b §

Paragrafen är *ny* och definierar begreppet tredjelandsmedborgare och är utformad mot bakgrund av att alla EU-stater också är EES-stater.

2 kap.

3 §

Ett tillägg har gjorts i paragrafen med den innebörden att personer som har ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta är undantagna från kravet på visering vid inresa och vistelse i Sverige.

4 §

Ett tillägg har gjorts i paragrafen med den innebörden att den som har ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta får resa in i Sverige. Detta under förutsättning att personen ifråga uppfyller villkoren i 1 §, dvs. innehar ett pass.

5 kap.

2 a §

Paragrafen är *ny*.

Tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och anhöriga till en sådan person har inte permanent uppehållstillstånd i Sverige när de beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige, utan ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på fem år. I samband med att personen beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige måste de därför ges ett permanent uppehållstillstånd. Migrationsverket skall således i sådana fall, även utan särskild ansökan, bevilja personen ett permanent uppehållstillstånd.

16 a §

Paragrafen är *ny* och föranledd av det förhållandet att en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige, så länge det inte finns

förutsättningar för att återkalla ställningen, alltid skall ha rätt att uppehålla sig här. Vid vistelse utanför Sverige kan dock det nationella uppehållstillståndet gå förlorat och vid återkomsten är det då följdriktigt att åter bevilja ett sådant uppehållstillstånd.

17 §

Bestämmelsen bygger på artikel 17 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.6.2.

I paragrafen införs ett *nytt tredje stycke* som anger att uppehållstillstånd inte får beviljas för en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller dennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Frågor om allmän ordning och säkerhet behandlas i avsnitt 5.3.8.

23 §

Sista stycket i paragrafen är *nytt*. I stycket ges regeringen möjlighet att göra de föreslagna tilläggen i utlänningsförordningen avseende uppehållstillstånd för personer med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras anhöriga.

5 a kap.

Hela kapitlet är *nytt* och innehåller bestämmelser om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

1 §

I paragrafen anges vilka tredjelandsmedborgare som kan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Paragrafen återspeglar bestämmelserna i artiklarna 3, 4 och 23 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.3.

I *första stycket* anges att en ansökan om att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige endast kan beviljas för den som vid ansökningstillfället har permanent uppehållstillstånd i Sverige. Tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat skall dock, efter att ha bott i Sverige i minst fem år, också ha möjlighet att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Likaså skall anhöriga till varaktigt bosatta kunna få ställning som varaktigt bosatt trots att de inte har permanent uppehållstillstånd utan tidsbegränsat uppehållstillstånd på fem år. Ett ytterligare krav är att sökanden måste ha bott i landet utan avbrott under minst fem år.

I *andra stycket* anges att vid beräkningen av vistelsetiden får sökanden tillgodoräkna sig tid under vilken denne haft ett uppehållstillstånd syftande till bosättning. Med uppehållstillstånd syftande till bosättning avses ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som ges vid uppskjuten invandringsprövning för s.k. snabba anknytningar (5 kap. 3 § första stycket 5 och 6). När en sådan person sedan får ett permanent uppehållstillstånd kan han eller hon vid ansökan om ställning som varaktigt bosatt alltså tillgodoräkna sig hela sin vistelse i Sverige.

I *tredje stycket* anges att vid beräkningen av vistelsetiden skall inte perioder då utlänningsvisten i Sverige för studier eller av uteslutande tillfälliga skäl beaktas. Med uteslutande tillfälliga skäl avses t.ex.

vistelser i Sverige p.g.a. semester, besök, säsongsarbete eller arbete som au pair.

I *fjärde stycket* anges att vissa kortare vistelser utanför Sverige inte skall anses vara avbrott i vistelsen.

2 §

Försörjningsförmågan för tredjelandsmedborgare som önskar få ställning som varaktigt bosatt behandlas i avsnitt 5.3.5. Bestämmelsen bygger på artikel 5.1 i direktivet om varaktigt bosatta.

Av *första stycket* framgår att personen som ansöker om ställning som varaktigt bosatt fullt ut skall kunna försörja sig och sin familj med egna medel så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda. Detta måste anses innebära att sökanden skall ha arbetsinkomster som inte är sporadiska eller härrör från tillfälliga korttidsanställningar eller erhålla ett överskott från eget företagande av mera varaktig karaktär. Även säker avkastning av förmögenhetstillgångar bör kunna utgöra en inkomstkälla. Detsamma måste anses gälla en regelbunden pension. En tredjelandsmedborgare som har en tillsvidareanställning på heltid med en inkomst av viss minsta storlek bör kunna anses uppfylla försörjningskravet. Om lönen är låg bör hänsyn tas till om en framtida löneökning framstår som sannolik. När det gäller tidsbegränsade anställningar måste viss försiktighet iakttas. Det bör dock inte vara uteslutet att en sådan anställningsform godtas. Någorlunda säkra garantier måste i sådana fall emellertid ges för att anställningsförhållandet kommer att förnyas, t.ex. vid återkommande projektanställningar.

I *andra stycket* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigande att meddela föreskrifter om kravet på försörjningsförmågan.

3 §

Bestämmelsen bygger på artikel 6 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.3.8.

I paragrafen föreskrivs att ställning som varaktigt bosatt inte får beviljas någon som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Begreppet "allmän ordning och säkerhet" är ett gemenskapsrättsligt begrepp och skall följaktligen ges den innebörd som följer av gemenskapsrätten.

4 §

Bestämmelsen bygger på artikel 3 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.3.1.

Eftersom flyktingar och andra skyddsbehövande i allmänhet får permanent uppehållstillstånd, men inte skall kunna få ställning som varaktigt bosatta enligt direktivet, undantas dessa uttryckligen i bestämmelsen för att överensstämmelse med direktivet skall nås.

5 §

Bestämmelsen bygger på artikel 8 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.3.2.

I *första stycket* föreskrivs att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall utfärdas för den som beviljas ställning som varaktigt bosatt. EG-uppehållstillståndet är ett bevis på att personen har ställning som varaktigt bosatt. En tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i Sverige kommer att ha både ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och ett permanent uppehållstillstånd så länge villkoren för de båda är uppfyllda.

I *andra stycket* lämnas bemyndigande till regeringen eller efter regeringens bemyndigande Migrationsverket att meddela föreskrifter om EG-uppehållstillstånd.

6 §

Paragrafen reglerar villkoren för återkallelse av ställning som varaktigt bosatt. Den bygger på artikel 9 i direktivet om varaktigt bosatta. Frågor kring återkallelse behandlas i avsnitt 5.5.1.

7 §

Bestämmelsen bygger på artikel 9.5 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.5.2.

I paragrafen föreskrivs att den som förlorat sin ställning som varaktigt bosatt i Sverige på grund av vistelse utanför Sveriges respektive Europeiska unionens territorium kan återfå den genom ett förenklat förfarande.

Personen skall återfå sin ställning som varaktigt bosatt i Sverige trots att han eller hon inte vistats här i fem år vid ansökningstillfället. Dessutom krävs att personen beviljats ett uppehållstillstånd syftande till bosättning i Sverige, att han eller hon uppfyller försörjningskravet i 2 § och att han eller hon inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet enligt 3 §.

8 §

I paragrafen anges att det är Migrationsverket som fattar beslut i ärenden om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

9 §

I paragrafen föreskrivs att regeringen eller efter regeringens bemyndigande Migrationsverket får meddela föreskrifter om att andra myndigheter har rätt att besluta om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

10 §

Bestämmelsen bygger på artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1 i direktivet om varaktigt bosatta och behandlas i avsnitt 5.9.9 och 5.10.7.

I paragrafen anges att Migrationsverket i vissa fall har en skyldighet att underrätta en annan EU-stat om sina beslut som rör en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i denna EU-stat.

7 kap.

9 §

I paragrafen görs ett tillägg med innebörden att regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas även för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat.

13 kap.

9 §

Ett tillägg görs i paragrafen med innebörden att den skall tillämpas även i ärenden om återkallelse av tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

10 §

Tillägget i paragrafens *första stycke* innebär att en motiveringsskyldighet föreskrivs också för beslut som rör tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

14 kap.

3 §

Genom tillägget i *första stycket* kan beslut i ärenden om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige överklagas på samma sätt som beslut i ärenden om uppehållstillstånd.

17 kap.

1 §

Ett tillägg har gjorts i *första stycket* avseende ärenden om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Bilaga 1

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 och 63.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,²

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,³

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,⁴

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,⁵ och av följande skäl:

- (1) För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa föreskrivs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen dels att det skall vidtas åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer, och i samband därmed direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring, dels att det skall vidtas åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för tredjelandsmedborgare.
- (2) Vid sitt extra möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 konstaterade rådet att den rättsliga ställningen för tredjelandsmedborgare bör tillnärmas den som medlemsstaternas medborgare åtnjuter och att en person som har vistats lagligen i en medlemsstat under en tid som skall fastställas och som har uppehållstillstånd för längre tid bör i den medlemsstaten beviljas en uppsättning enhetliga rättigheter som ligger så nära EU-medborgarnas rättigheter som möjligt.
- (3) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter.
- (4) Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares integration i medlemsstaterna är en nyckelfaktor för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av gemenskapens grundläggande mål enligt fördraget.
- (5) Medlemsstaterna bör sätta i kraft bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering med avseende på kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska egenskaper, språk, religion eller övertygelse, politiska eller andra åsikter, tillhörighet till en nationell minoritet, förmögenhet, födelseort, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

² EGT C 240 E, 28.8.2001, s. 79.

³ EGT C 284 E, 21.11.2002, s. 102.

⁴ EGT C 36, 8.2.2002, s. 59.

⁵ EGT C 19, 22.1.2002, s. 18.

- (6) Det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättnings tiden inom en medlemsstats territorium. Bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet. En viss flexibilitet bör dock finnas med tanke på omständigheter som kan tvinga en person att tillfälligt lämna territoriet.
- (7) För att förvärva ställning som varaktigt bosatt bör tredjelandsmedborgare kunna visa att de förfogar över tillräckliga medel för sin försörjning och en sjukförsäkring, så att de inte blir en belastning för medlemsstaten. När medlemsstaterna bedömer innehav av stabila och regelbundna försörjningsmedel får de beakta faktorer såsom avgifter till pensionssystemet och fullgörande av skattskyldighet.
- (8) Tredjelandsmedborgare som önskar förvärva och bevara ställning som varaktigt bosatta bör inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Begreppet allmän ordning får inbegripa fällande dom för allvarligt brott.
- (9) Ekonomiska överväganden bör inte utgöra skäl för vägran att bevilja ställning som varaktigt bosatt och skall inte anses inverka på de relevanta villkoren.
- (10) Det bör inrättas ett system med förfaranderegler för prövning av ansökningar om ställning som varaktigt bosatt. Dessa förfaranden bör vara effektiva och genomförbara i förhållande till den normala arbetsbelastningen vid medlemsstaternas myndigheter, samt tillåta insyn och vara rättvisa för att ge de berörda personerna adekvat rättssäkerhet.
- (11) Ställningen som varaktigt bosatt bör komma till konkret uttryck genom ett uppehållstillstånd, så att personen i fråga snabbt och lätt kan styrka sin rättsliga ställning. Detta uppehållstillstånd bör också uppfylla höga tekniska krav, särskilt när det gäller garantier mot förfalskning och efterbildning, för att undvika missbruk i den medlemsstat där ställningen förvärvats och i de medlemsstater där rätten till bosättning utövas.
- (12) För att kunna fungera praktiskt som ett instrument för integration av varaktigt bosatta i det samhälle där de är bosatta, bör ställningen som varaktigt bosatt garantera innehavaren samma behandling som medlemsstatens medborgare i en rad ekonomiska och sociala sammanhang, i enlighet med relevanta villkor i detta direktiv.
- (13) I fråga om socialt bistånd skall möjligheten att begränsa förmånerna för varaktigt bosatta till att gälla endast grundläggande förmåner förstås så att detta begrepp omfattar åtminstone minimiinkomst, bistånd vid sjukdom, graviditet, föräldrabistånd och långtidsvård. Villkoren för att bevilja dessa förmåner bör fastställas i nationell lagstiftning.
- (14) Medlemsstaterna bör vara skyldiga att ge underåriga barn tillgång till utbildningsväsendet på liknande villkor som för egna medborgare.
- (15) Begreppet bidrag och stipendier för studier inom yrkesutbildningsområdet omfattar inte åtgärder som finansieras som socialt bistånd. Därtill kommer att tillträde till bidrag och stipendier för studier kan vara avhängigt av det faktum att den person som ansöker om sådana bidrag eller stipendier i sig uppfyller villkoren för erhållande av ställning som varaktigt bosatt. I fråga om att bevilja bidrag och stipendier för studier får medlemsstaterna beakta det faktum att unionsmedborgarna kan utnyttja denna förmån i hemlandet.

- (16) Varaktigt bosatta bör åtnjuta förstärkt skydd mot utvisning. Detta skydd är baserat på kriterier som fastställts i praxis från Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna. För att säkerställa skyddet mot utvisning bör medlemsstaterna erbjuda effektiva rättsmedel.
- (17) En harmonisering av villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt främjar ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. Vissa medlemsstater utfärdar uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som följer av detta direktiv. Fördraget utesluter inte att medlemsstaterna tillämpar förmånligare bestämmelser. I detta direktiv bör det dock föreskrivas att tillstånd som utfärdas på förmånligare villkor inte skall grunda rätt till bosättning i andra medlemsstater.
- (18) Att det ställs upp villkor för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat bör bidra till att förverkliga den inre marknaden som ett område med fri rörlighet för personer. Det skulle också i betydande grad kunna medverka till ökad rörlighet, särskilt på arbetsmarknaden inom unionen.
- (19) Det bör fastställas att rätten till bosättning i en annan medlemsstat får gälla såväl för anställda som för egenföretagare, liksom för att studera eller etablera sig utan att bedriva ekonomisk verksamhet.
- (20) Familjemedlemmar bör även kunna bosätta sig tillsammans med den varaktigt bosatte i en annan medlemsstat för fortsatt familjesammanhållning och för att den varaktigt bosatte inte skall hindras från att utnyttja sin rätt till bosättning. När det gäller familjemedlemmar som kan tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta, bör medlemsstaterna särskilt beakta situationen för vuxna barn med funktionshinder samt släktingar i rakt uppstigande led av första graden som är beroende av dem för sin försörjning.
- (21) Den medlemsstat där den varaktigt bosatte avser att utöva sin rätt till bosättning bör kunna kontrollera om personen i fråga uppfyller villkoren för bosättning på dess territorium. Den bör också kunna kontrollera att personen inte utgör ett hot mot allmän ordning, säkerhet och hälsa.
- (22) För att inte göra det omöjligt att i praktiken utöva rätten till bosättning, bör den varaktigt bosatte åtnjuta samma behandling i den andra medlemsstaten, i enlighet med villkoren i detta direktiv, som i den medlemsstat där han förvärvat ställning som varaktigt bosatt. Beviljandet av förmåner inom ramen för det sociala biståndet skall inte påverka medlemsstaternas möjligheter att återkalla uppehållstillståndet om den berörda personen inte längre uppfyller kraven i detta direktiv.
- (23) Tredjelandsmedborgare bör beviljas möjligheten att förvärva ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstat dit de flyttat och beslutat sig för att slå sig ned i, i enlighet med villkor som är jämförbara med dem som gäller för förvärvande av ställning som varaktigt bosatt i den första medlemsstaten.
- (24) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att införa villkor för beviljande och återkallelse av ställning som varaktigt bosatt, rättigheter förbundna med denna ställning samt införande av villkor för utövande av rätt till bosättning i andra medlemsstater, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I

enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i nämnda protokoll, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i dem.
- (26) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

*Artikel 1***Innehåll**

I detta direktiv fastställs

- a) villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, och
- b) villkoren för bosättning i andra medlemsstater än den som beviljat dem varaktig bosättning för tredjelandsmedborgare som har beviljats denna ställning.

*Artikel 2***Definitioner**

I detta direktiv avses med

- a) *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i fördraget,
- b) *varaktigt bosatt*: tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i enlighet med artiklarna 4–7,
- c) *första medlemsstat*: den medlemsstat som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt,
- d) *andra medlemsstat*: andra medlemsstater än den som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt och där den varaktigt bosatte utövar sin rätt till bosättning,
- e) *familjemedlemmar*: de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening,⁶
- f) *flykting*: tredjelandsmedborgare som beviljats flyktingstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,
- g) *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta*: uppehållstillstånd som utfärdas av den berörda medlemsstaten när en sökande förvärvat ställning som varaktigt bosatt.

*Artikel 3***Räckvidd**

1. Detta direktiv skall tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium.
2. Detta direktiv skall inte tillämpas på tredjelandsmedborgare som

⁶ EUT L 251, 3.10.2003, s. 12.

- a) är bosatta för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning,
- b) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av tillfälligt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på beslut om sin ställning,
- c) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer, i enlighet med internationella åtaganden, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning,
- d) är flyktingar eller har ansökt om flyktingstatus men ännu inte fått slutligt besked,
- e) är bosatta uteslutande av tillfälliga skäl som "au pair" eller säsongarbetare, eller som arbetstagare som utstationerats av en tjänstleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, eller som leverantör av gränsöverskridande tjänster eller i de fall då deras uppehållstillstånd formellt begränsats,
- f) har en rättslig ställning som omfattas av bestämmelserna i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser, 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser, 1969 års konvention om särskilda delegationer eller 1975 års Wienkonvention om staters representation i deras förbindelser med internationella organisationer av universell karaktär.

3. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i

- a) bilaterala och multilaterala avtal mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och tredje land, å den andra,
- b) bilaterala avtal som redan ingåtts mellan en medlemsstat och ett tredje land före den dag då detta direktiv träder i kraft,
- c) Europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, Europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade Europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987, och Europeiska konventionen om migrerande arbetstagares rättsställning av den 24 november 1977.

KAPITEL II

STÄLLNING SOM VARAKTIGT BOSATT I EN MEDLEMSSTAT

Artikel 4

Bosättnings tid

1. En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökningen.

2. Bosättningsperioder som grundar sig på de skäl som anges i artikel 3.2 e och f, skall inte beaktas vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

I de fall som omfattas av artikel 3.2 a, där den berörda tredjelandsmedborgaren har erhållit ett uppehållstillstånd som gör det möjligt för honom/henne att beviljas ställning som varaktigt bosatt, får bosättningsperioderna för studieändamål eller yrkesutbildning räknas till endast hälften vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

3. Perioder av frånvaro från den berörda medlemsstatens territorium skall inte utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1 och skall beaktas vid beräkningen av denna förutsatt att de är kortare än sex månader i följd och inte överstiger tio månader totalt inom den period som avses i punkt 1.

Om det finns särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär får medlemsstaterna i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning godta att en längre period av frånvaro än den som avses i första stycket inte skall utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1. I sådana fall skall medlemsstaterna inte beakta de relevanta perioderna av frånvaro vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

Med avvikelse från det andra stycket får medlemsstaterna vid beräkningen av den totala period som avses i punkt 1 beakta perioder av frånvaro när det gäller utstationering på grund av arbete, inklusive tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster.

Artikel 5

Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt

1. Medlemsstaterna skall kräva att tredjelandsmedborgarna styrker att de för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka de har försörjningsansvar förfogar över följande:

- a) Stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner, innan ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnades in.
- b) En sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.

2. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 6

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra att bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning eller säkerhet.

När medlemsstaten fattar beslutet i fråga skall den beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda person utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättningstiden och befintliga band med bosättningslandet.

2. Den vägran som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt

1. För att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgaren lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där han/hon är bosatt. Ansökan skall åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att han/hon uppfyller villkoren i artiklarna 4 och 5 samt, i förekommande fall, av en giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation i fråga om lämplig bostad.

2. De behöriga nationella myndigheterna skall skriftligen underrätta den sökande om beslutet så snart som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredjelandsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen.

Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur, får tidsfristen i första stycket i undantagsfall förlängas.

Den berörda personen skall dessutom underrättas om sina rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

Följderna av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen i denna bestämmelse löper ut skall regleras av den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

3. Om villkoren i artiklarna 4 och 5 är uppfyllda och om personen inte utgör ett hot i den mening som avses i artikel 6, skall den berörda medlemsstaten bevilja tredjelandsmedborgaren i fråga ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 8

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

1. Ställning som varaktigt bosatt skall vara permanent om inte annat följer av artikel 9.

2. Medlemsstaterna skall till en varaktigt bosatt utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Tillståndet skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut.

3. EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan utfärdas i form av ett klistermärke eller en separat handling. Det skall utfärdas i enlighet med reglerna och standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land.⁷ Under rubriken "typ av tillstånd" skall medlemsstaterna ange "varaktigt bosatt inom EG".

⁷ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1.

Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt

1. Varaktigt bosatta skall inte längre ha rätt att behålla ställning som varaktigt bosatta i följande fall:

- a) Om det har upptäckts att ställningen som varaktigt bosatt har förvärvats genom bedrägeri.
- b) Om ett utvisningsbeslut har fattats enligt villkoren i artikel 12.
- c) Vid bortovaro från gemenskapens territorium under en period om tolv månader i följd.

2. Med avvikelse från punkt 1 c får medlemsstaterna föreskriva att bortovaro som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att en varaktigt bosatt person inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt om han/hon utgör ett hot mot den allmänna ordningen, med beaktande av hur allvarliga de brott är som han/hon har begått, men detta inte är ett skäl för utvisning enligt artikel 12.

4. En varaktigt bosatt person som varit bosatt i en annan medlemsstat i enlighet med kapitel III skall inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt som förvärvats i den första medlemsstaten om en sådan ställning beviljats i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 23.

Efter sex års bortovaro från territoriet för den medlemsstat som beviljade ställning som varaktigt bosatt, skall den berörda personen under inga omständigheter längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten.

Med avvikelse från det andra stycket får den berörda medlemsstaten fastställa att den varaktigt bosatta personen av särskilda skäl får behålla sin ställning i den medlemsstaten vid bortovaro under en period som överstiger sex år.

5. När det gäller de fall som avses i punkt 1 c och i punkt 4 får de medlemsstater som har beviljat ställning som varaktigt bosatt föreskriva ett förenklat förfarande för att återfå denna ställning.

Detta förfarande skall särskilt tillämpas på personer som har varit bosatta i en annan medlemsstat på grund av studier.

Villkoren och förfarandet för att återfå ställning som varaktigt bosatt skall fastställas i den nationella lagstiftningen.

6. Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt får aldrig grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har löpt ut.

7. Om återkallandet eller förlusten av ställning som varaktigt bosatt inte leder till återsändande skall medlemsstaten tillåta den berörda personen att stanna på dess territorium om han/hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och/eller inte utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Förfarandegarantier

1. Varje beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller om återkallande av sådan ställning skall vara vederbörligen motiverat. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredje-landsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Av underrättelsen skall framgå vilka möjligheter den berörda personen har att överklaga och inom vilken tid överklagande kan ske.

2. Om en ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås, eller om denna ställning återkallas eller förloras eller uppehållstillståndet inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 11

Likabehandling

1. Varaktigt bosatta skall åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får i fråga om följande:

- a) Tillträde till arbetsmarknaden och verksamhet som egenföretagare, under förutsättning att dessa verksamheter inte medför någon som helst offentlig myndighetsutövning, liksom anställnings- och arbetsvillkor, inklusive uppsägnings- och lönevillkor.
- b) Utbildning och yrkesutbildning, inklusive möjligheterna att få bidrag och stipendier för studier i enlighet med nationell lagstiftning.
- c) Erkännande av yrkesutbildningsbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra kvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden.
- d) Social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd såsom dessa definierats i nationell lagstiftning.
- e) Skatteförmåner.
- f) Tillgång till varor och tjänster och leveranser av allmänt tillgängliga varor och tjänster samt förfaranden för att erhålla bostad.
- g) Föreningsfrihet och frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke, inklusive de förmåner som dessa typer av organisationer tillhandahåller, utan att åsidosätta nationella bestämmelser om allmän ordning och säkerhet.
- h) Fritt tillträde till hela den berörda medlemsstatens territorium, inom de gränser som fastställs i nationell lagstiftning av säkerhetsskäl.

2. När det gäller bestämmelserna i punkt 1 b, 1 d, 1 e, 1 f och 1 g får de berörda medlemsstaterna begränsa likabehandling till att gälla fall där den registrerade eller stadigvarande hemvisten för den varaktigt bosatta personen eller familjemedlemmar för vilka han/hon söker bidrag befinner sig inom den berörda medlemsstatens territorium.

3. Medlemsstaterna får begränsa likabehandling i förhållande till egna medborgare i följande fall:

- a) Medlemsstaterna får upprätthålla begränsat tillträde till anställning och verksamhet som egenföretagare i de fall där denna verksamhet i

enlighet med befintlig nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning förbehålls egna medborgare, EU- eller EES-medborgare.

- b) Medlemsstaterna får begära bevis på lämpliga språkkunskaper för tillträde till utbildning och yrkesutbildning. Tillträde till universitet får underkastas uppfyllande av särskilda utbildningskrav.

4. Medlemsstaterna får begränsa likabehandlingen i fråga om socialt bistånd och social trygghet till grundläggande förmåner.

5. Medlemsstaterna får besluta att bevilja kompletterande förmåner på de områden som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna får även besluta att bevilja likabehandling på områden som inte omfattas av punkt 1.

Artikel 12

Skydd mot utvisning

1. Medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han/hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

2. Beslutet i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

3. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta

- a) hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat,
- b) den berörda personens ålder,
- c) följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar,
- d) banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

4. Om ett beslut om utvisning har fattats skall den varaktigt bosatte ha möjlighet att överklaga beslutet i den aktuella medlemsstaten.

5. Rättshjälp skall ges till varaktigt bosatta som saknar tillräckliga medel på samma villkor som till medborgare i den stat där de är bosatta.

Artikel 13

Förmånligare nationella bestämmelser

Medlemsstaterna får utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater enligt kapitel III i detta direktiv.

BOSÄTTNING I ANDRA MEDLEMSSTATER*Artikel 14***Huvudregel**

1. Varaktigt bosatta skall ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade ställning som varaktigt bosatt under längre tid än tre månader förutsatt att villkoren i detta kapitel är uppfyllda.

2. Varaktigt bosatta får bosätta sig i en annan medlemsstat på följande grunder:

- a) För att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare.
- b) För att studera eller följa en yrkesutbildning.
- c) För andra syften.

3. När det rör sig om ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare i enlighet med punkt 2 a får medlemsstaterna granska situationen på sina respektive arbetsmarknader och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillträda en ledig plats respektive bedriva sådan verksamhet.

Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen, samt till tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och som får arbetslöshetsunderstöd i den berörda staten.

4. Genom undantag från bestämmelserna i punkt 1 får medlemsstaterna begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till bosättning, under förutsättning att sådana begränsningar redan fastställts för tredjelandsmedborgarnas tillträde i den befintliga lagstiftningen vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.

5. Detta kapitel gäller inte varaktigt bosatta personers bosättning i medlemsstaterna

- a) i egenskap av anställda som utstationerats av en tjänsteleverantör inom ramen för tillhandahållande av tjänster över gränserna,
- b) i egenskap av leverantörer av tjänster över gränserna.

Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta som önskar flytta till en andra medlemsstat och vara ekonomiskt verksamma som säsongsanställda, får vistas i den medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

6. Detta kapitel påverkar inte tillämpningen av relevant gemenskapslagstiftning om social trygghet för tredjelandsmedborgare.

Villkor för bosättning i en annan medlemsstat

1. Så snart som möjligt och senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten skall varaktigt bosatta lämna in en ansökan om uppehållstillstånd hos den berörda medlemsstatens behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna får godta att varaktigt bosatta lämnar in ansökan om uppehållstillstånd till de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten medan personen fortfarande är bosatt i den första medlemsstaten.

2. Medlemsstaterna får anmoda de berörda personerna att visa upp bevis

- a) på stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. För var och en av de kategorier som anges i artikel 14.2 skall medlemsstaterna bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner,
- b) på en sjukförsäkring avseende alla risker i den andra medlemsstaten som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.

3. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Detta villkor skall inte gälla när de berörda tredjelandsmedborgarna har anmodats att följa integreringsvillkor för att få ställning som varaktigt bosatt, i enlighet med bestämmelserna i artikel 5.2.

Om inte annat föreskrivs i det andra stycket får de berörda personerna anmodas att följa språkkurser.

4. Ansökan skall åtföljas av dokumentation, som skall fastställas i den nationella lagstiftningen, som visar att de berörda personerna uppfyller villkoren i fråga samt av uppehållstillståndet som varaktigt bosatt och giltig resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation som rör lämplig bostad.

I synnerhet gäller följande:

- a) Om personen bedriver ekonomisk verksamhet får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis om följande:
  - i.) Om de är anställda, att de har ett anställningskontrakt, ett intyg från arbetsgivaren om anställning eller ett erbjudande om anställningskontrakt enligt villkoren i den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna skall fastställa vilket av de ovannämnda bevisen som krävs.
  - ii.) Om de är egenföretagare, att de har tillräckliga medel, i enlighet med nationell lagstiftning, för att kunna bedriva verksamhet som egenföretagare, tillsammans med nödvändiga handlingar och tillstånd.
- b) Om personerna studerar eller följer en yrkesutbildning får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis för att

de har skrivit in sig vid en godkänd utbildningsanstalt för att studera där eller följa en yrkesutbildning. Bilaga 1

Artikel 16

Familjemedlemmar

1. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, skall sådana familjemedlemmar som uppfyller villkoren i artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.

2. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, får sådana familjemedlemmar som ej omfattas av artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.

3. Med beaktande av ansökan om uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 15.1 gälla.

4. Den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlemmar till varaktigt bosatta att samtidigt med ansökan om uppehållstillstånd visa upp

- a) sitt EG-uppehållstillstånd som varaktigt bosatt eller annat uppehållstillstånd och giltig resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling,
- b) bevis för att de har varit bosatta i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlemmar till varaktigt bosatta,
- c) bevis för att de har stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten, eller att de varaktigt bosatta har sådana tillgångar och försäkringar för dem, samt en sjukförsäkring som omfattar alla risker i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa tillgångar med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner.

5. Om familjen inte redan var bildad i den första medlemsstaten skall bestämmelserna i direktiv 2003/86/EG gälla.

Artikel 17

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

När beslutet fattas skall medlemsstaten beakta hur grovt brottet är eller vilken typ av brott mot allmän ordning och allmän säkerhet som har begåtts av den varaktigt bosatta personen, eller personens familjemedlem eller familjemedlemmar, eller den fara som personen utgör.

2. Det beslut som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Folkhälsa

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot folkhälsan.
2. De enda sjukdomar som får motivera vägrad inresa och vägrad rätt till bosättning i den andra medlemsstaten skall vara de sjukdomar som definieras av Världshälsoorganisationens relevanta och tillämpliga instrument samt andra smittsamma infektions- och parasitsjukdomar om dessa i mottagarlandet omfattas av bestämmelser till skydd för medborgarna. Medlemsstaterna får inte införa nya bestämmelser och ny praxis som är mer långtgående.
3. Sjukdomar som uppstår efter det att det första uppehållstillståndet har utfärdats i den andra medlemsstaten får inte ligga till grund för en vägran att förnya tillståndet eller för utvisning.
4. En medlemsstat får kräva att personer som avses i detta direktiv undergår en hälsoundersökning, för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som anges i punkt 2. Dessa hälsoundersökningar, som får vara avgiftsfria, får inte genomföras systematiskt.

Artikel 19

Prövning av ansökan om och utfärdande av uppehållstillstånd

1. De behöriga nationella myndigheterna skall handlägga en ansökan inom fyra månader efter inlämnandet.
Om en ansökan inte åtföljs av de bevishandlingar som räknas upp i artiklarna 15 och 16, eller i undantagsfall om behandlingen av ansökan är komplicerad, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas med högst tre månader. I sådana fall skall de behöriga nationella myndigheterna underrätta den sökande om detta.
2. Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 är uppfyllda skall den andra medlemsstaten, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna om allmän ordning, säkerhet och hälsa i artiklarna 17 och 18, utfärda ett förnybart uppehållstillstånd åt den varaktigt bosatte. Detta uppehållstillstånd skall, efter ansökan om så erfordras, förnyas när det går ut. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.
3. Den andra medlemsstaten skall för den varaktigt bosattes familjemedlemmar utfärda uppehållstillstånd som kan förnyas med samma giltighetstid som det som utfärdades till den varaktigt bosatte.

Artikel 20

Förfarandegarantier

1. Beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd skall vara vederbörligen motiverat. Den berörda tredjelandsmedborgaren skall underrättas om beslutet enligt förfarandena för detta i den nationella

lagstiftningen. Av beslutet skall framgå vilka möjligheter som finns att överklaga och inom vilken tid överklagande kan göras.

Följderna av att ett beslut inte har fattats vid utgången av den tidsfrist som anges i artikel 19.1 skall regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

2. Om ansökan om uppehållstillstånd avslås eller om uppehållstillståndet återkallas eller inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 21

Garanterad behandling i den andra medlemsstaten

1. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall de i den medlemsstaten åtnjuta likabehandling på de områden, och i enlighet med de villkor, som anges i artikel 11.

2. Varaktigt bosatta skall ha tillträde till arbetsmarknaden i enlighet med bestämmelserna i punkt 1.

Medlemsstaterna får fastslå att de personer som avses i artikel 14.2 a skall ha begränsad tillgång till andra anställningar än de anställningar som de har beviljats uppehållstillstånd för enligt villkoren i nationell lagstiftning för en period som inte överstiger tolv månader.

Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell lagstiftning, bestämma på vilka villkor de personer som avses i artikel 14.2 b och 14.2 c får tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

3. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall deras familjemedlemmar åtnjuta de rättigheter som räknas upp i artikel 14 i direktiv 2003/86/EG i den medlemsstaten.

Artikel 22

Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet

1. Till dess att tredjelandsmedborgare har uppnått ställning som varaktigt bosatta får den andra medlemsstaten vägra förnya eller återkalla uppehållstillståndet samt, i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, inklusive förfaranden för utvisning, ålägga varaktigt bosatta och familjemedlemmar att lämna dess territorium i följande fall:

- a) Av hänsyn till allmän ordning och säkerhet i enlighet med artikel 17.
- b) Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 inte längre uppfylls.
- c) När tredjelandsmedborgaren inte lagligen är bosatt i den medlemsstaten.

2. Om den andra medlemsstaten antar någon av de åtgärder som anges i punkt 1 skall den första medlemsstaten omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

3. Till dess att en tredjelandsmedborgare uppnått ställning som varaktigt bosatt och oavsett den skyldighet till återtagande som föreskrivs i punkt 2, får den andra medlemsstaten fatta beslut om att utvisa tredjelandsmedborgaren från unionens territorium, i enlighet med artikel 12 och enligt garantierna i den artikeln, på grund av allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Den andra medlemsstaten skall samråda med den första medlemsstaten när ett sådant beslut fattas.

Om den andra medlemsstaten antar ett beslut om att utvisa den berörda tredjelandsmedborgaren, skall den vidta alla åtgärder som är lämpliga för att effektivt kunna genomföra detta. Den andra medlemsstaten skall tillhandahålla relevant information till första medlemsstaten för genomförandet av utvisningsbeslutet.

4. Beslut om utvisning får inte kombineras med permanent bosättningsförbud i de fall som anges i punkterna 1 b och 1 c.

5. Återtagandeskyldigheten enligt punkt 2 skall gälla oavsett möjligheten för varaktigt bosatta och familjemedlemmar att flytta till en tredje medlemsstat.

Artikel 23

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten

1. Efter ansökan skall den andra medlemsstaten bevilja varaktigt bosatta den ställning som anges i artikel 7, under förutsättning att bestämmelserna i artiklarna 3, 4, 5 och 6 är uppfyllda. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

2. Förfarandet i artikel 7 skall tillämpas vid inlämnande och prövning av ansökan om ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten. För utfärdande av uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 8 gälla. Om ansökan avslås, skall förfarandegarantierna i artikel 10 gälla.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 24

Rapporteringskyldighet och "rendez-vous"-klausul

Kommissionen skall med jämna mellanrum, och första gången senast den 23 januari 2011 rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna, och vid behov föreslå nödvändiga ändringar. Dessa ändringsförslag skall vara prioriterade enligt artiklarna 4, 5, 9, 11 och kapitel III.

Kontaktpunkter

Medlemsstaterna skall upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information som anges i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1.

Medlemsstaterna skall upprätta ett lämpligt samarbete om det informations- och dokumentationsutbyte som anges i det första stycket.

Artikel 26

Införlivande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 23 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 27

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 28

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 25 november 2003.

På rådets vägnar

G. Tremonti
Ordförande

Sammanfattning av Delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15) i den delen som avser genomförandet av Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning innebär att en ny rättsfigur, varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare, införs i svensk rätt. Om en tredjelandsmedborgare stadigvarande bott i en EU-stat i fem år kan han eller hon efter ansökan tilldelas en särskild status, ställning som varaktigt bosatt, i det landet. Med denna status skall tredjelandsmedborgaren tillförsäkras vissa rättigheter i det landet. Direktivet innebär vidare att den varaktigt bosatte ges en rätt till fri rörlighet inom EU. För svensk rätts del innebär det att nya bestämmelser måste införas.

Utredningen föreslår att det i utlänningslagen intas ett nytt kapitel, kap. 1 a, som reglerar villkoren kring ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Ställningen som varaktigt bosatt skall i första hand ges till den som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige och som har vistats här i minst fem år utan längre avbrott. För vissa särskilt angivna kategorier finns ett undantag från kravet på uppehållstillstånd för bosättning. Flyktingar och andra skyddsbehövande är undantagna från möjligheten att få ställning som varaktigt bosatt. För att få ställning som varaktigt bosatt skall den sökande visa att hans eller hennes försörjning är tryggad. Han eller hon får inte utgöra ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Beviljad ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall kunna återkallas om den varaktigt bosatte medvetet lämnat oriktiga uppgifter som varit av betydelse för att få ställningen eller medvetet förtigit omständigheter av sådan betydelse. Ställningen skall vidare återkallas om den varaktigt bosatte utvisats ur riket, utgör ett hot mot allmän ordning, vistas utanför Sveriges eller unionens territorium i mer än ett respektive sex år eller får ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat.

De rättigheter som en varaktigt bosatt i Sverige, enligt EG-direktivet, skall åtnjuta så länge han eller hon bor i Sverige är i princip inte mera långtgående än de som redan gäller för den som har permanent uppehållstillstånd i Sverige. Skillnaden är att tredjelandsmedborgaren får en rätt att bosätta sig en annan EU-stat för att exempelvis arbeta.

De tredjelandsmedborgare som får ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat kan på motsvarande sätt välja att flytta till Sverige. Utredningen föreslår bestämmelser som skall reglera villkoren för deras möjligheter att få uppehållstillstånd i Sverige. Bestämmelserna innebär att tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i annan EU-stat och deras anhöriga ges samma möjligheter till uppehållstillstånd som EES-medborgare. Upphållstillstånd skall därvid kunna vägras om utlänningslagen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Upphållstillstånd för varaktigt bosatta från annan EU-stat skall kunna återkallas enligt samma grunder som gäller för återkallelse av uppehållstillstånd för EES-medborgare. En ny bestämmelse i utlänningslagen föreslås som innebär att en person med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat skall kunna utvisas från unionens territorium om han eller hon utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet.

Direktivet om varaktigt bosatta föreskriver vissa förfarandegarantier när det gäller ärenden om ställning som varaktigt bosatt i Sverige och uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annan EU-stat. Förutom förvaltningslagen skall reglerna i utlänningslagen om handläggning av ärenden om uppehållstillstånd i tillämpliga delar gälla även för dessa nya ärenden. Utredningen föreslår att bestämmelser införs i utlänningslagen om att Migrationsverket skall iaktta vissa frister för beslutsunderrättelse i dessa ärenden samt att beslut skall ges till sökanden skriftligen och innehålla skälen för beslutet.

Migrationsverket föreslås vara nationell kontaktpunkt i frågor som rör varaktigt bosatta i enlighet med EG-direktivet.

Antalet ansökningar om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige kommer inte att bli högt. Utredningen förutser inte att utvandring till följd av den nya statusen får en sådan omfattning att det innebär några märkbara konsekvenser för det svenska samhället. Den ökade invandringen till följd av direktivet kan uppskattas till ca 500 personer per år. Denna invandring kan förväntas leda till ett visst offentligfinansiellt överskott.

Lagförslag i delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15) avseende genomförandet av rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Bilaga 3

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (1989:529),
dels att 2 kap. 7 , 11 och 14 §§, 7 kap. 3 §, 11 kap. 3 och 6 §§ samt rubriken närmast före 11 kap. 3 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas ett nytt kapitel, 1 a kap. samt nya bestämmelser, 1 kap. 1 a §, 2 kap. 2 a och 3 a §§ samt 4 kap. 11 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 a §

Med tredjelandsmedborgare avses i denna lag en person som inte är svensk medborgare, medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

1 a kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om ställning som varaktigt bosatt enligt rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

2 §

Tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller har ställning som varaktigt bosatt i EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige skall, om förutsättningarna i 3–5 §§ är uppfyllda, efter ansökan få ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Detsamma skall gälla tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd i Sverige såsom anhörig till person med ställning som varaktigt bosatt i EU-stat.

Denna bestämmelse är inte

tillämplig på utlänningar som avses i 3 kap. 2 och 3 §§.

Bilaga 3

3 §

För att få ställning som varaktigt bosatt skall den sökande oavbrutet ha vistats i Sverige under minst fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan samt under denna tid ha haft

1. uppehållstillstånd för bosättning,

2. annat uppehållstillstånd syftande till bosättning,

3. ställning som varaktigt bosatt i EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller

4. uppehållstillstånd i Sverige såsom anhörig till person med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsens längd får vistelse i Sverige av uteslutande tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Bortovaro under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden skall inte betraktas som avbrott i vistelsen.

4 §

För att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall sökanden visa att hans eller hennes försörjning är tryggad. Villkoret skall anses uppfyllt om det finns tillgång till stabila och regelbundna försörjningsmedel så att sökanden eller sökandens familjemedlemmar inte behöver ta i anspråk behovsprövat ekonomiskt stöd av allmänna medel för att tillgodose grundläggande behov för livsuppehållet och bostadskostnaden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer meddelar
närmare föreskrifter om
kravet på
försörjningsförmågan.

5 §

För att få ställning som varaktigt bosatt får den sökande inte utgöra ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

6 §

För den som fått ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta utfärdas.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Migrationsverket får meddela närmare föreskrifter om EG-uppehållstillstånd.

7 §

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall återkallas om den varaktigt bosatte

– medvetet har lämnat oriktiga uppgifter som varit av betydelse för att få ställningen eller medvetet förtigit omständigheter av sådan betydelse,

– utvisats ur riket,

– utgör ett hot mot allmän ordning,

– vistas utanför Europeiska gemenskapens territorium under tolv månader i följd,

– vistas utanför Sveriges territorium under sex år, eller

– får ställning som varaktigt bosatt i annat land.

8 §

Den som förlorat sin ställning som varaktigt bosatt på grund av bortovaro kan återfå den efter ansökan utan att uppfylla vistelsekraven i 3 § om han eller hon uppfyller kraven för att få uppehållstillstånd för bosättning och om

villkoren i 4 och 5 §§ är uppfyllda.

Bilaga 3

2 kap.

2 a §

Med referensperson avses i 2 kap. 4 och 4 a §§ en tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige eller har ställning som varaktigt bosatt i EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige med en giltighetstid på minst ett år eller är anhörig till sådan person och har uppehållstillstånd här med sådan giltighetstid.

3 a §

En tredjelandsmedborgare som enligt 1 a kap. 2 § har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av bortovaro förlorat sitt uppehållstillstånd skall ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder för att bosätta sig i Sverige.

7 §⁸

Beslut om visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd meddelas av Migrationsverket. Beslut om visering och uppehållstillstånd får meddelas också av Utrikesdepartementet.

Beslut om visering, uppehållstillstånd, ställning som varaktigt bosatt och arbetstillstånd meddelas av Migrationsverket. Beslut om visering och uppehållstillstånd får meddelas också av Utrikesdepartementet.

Regeringen och, i den utsträckning regeringen föreskriver, Migrationsverket får ge andra myndigheter rätt att besluta om sådana tillstånd.

Regeringen får ge ett organ som är knutet till Sveriges exportråd rätt att besluta om visering.

11 §⁹

Om utlänningen har rest in i landet, får ett uppehållstillstånd återkallas

1. om han bedriver sådan verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att ha sådant tillstånd,

2. om han handlat på ett sådant sätt att det finns

Om utlänningen har rest in i landet, får ett uppehållstillstånd återkallas

1. om han bedriver sådan verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att ha sådant tillstånd, eller

⁸ Senaste lydelse 2000:292.

⁹ Senaste lydelse 1996:1379.

allvarliga anmärkningar mot hans levnadssätt, eller

3. om det med hänsyn till hans tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att han kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land.

2. om det med hänsyn till hans tidigare verksamhet eller i övrigt kan antas att han kommer att bedriva sabotage, spioneri eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i något annat nordiskt land.

Återkallelse enligt första stycket får ske endast om frågan har väckts innan utlänningen har varit bosatt här i tre år med uppehållstillstånd.

Vid bedömningen av om ett uppehållstillstånd bör återkallas för en utlänning som har rest in i Sverige skall hänsyn tas till utlänningens anknytning till det svenska samhället och till om andra humanitära skäl talar mot att tillståndet återkallas. Därvid skall särskilt beaktas utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

14 §¹⁰

Utöver vad som följer av 2 a kap. 3 § får regeringen meddela föreskrifter om

1. uppehållstillstånd för studier eller besök, och
2. uppehållstillstånd av humanitära skäl.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat, samt att uppehållstillstånd får återkallas för de utlänningar som omfattas av avtalet om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer även i andra fall än de som anges i 11 § första stycket.

Regeringen får också meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får ges och återkallas avseende tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i annan EU-stat och anhörig till sådan utlänning.

¹⁰ Senaste lydelse 2002:1111

4 kap.*11 a §*

En tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat och som vistas i Sverige får utvisas från gemenskapens territorium om han eller hon utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Utvisning enligt denna paragraf får beslutas av den domstol som handlägger brottmålet i samband med att tredjelandsmedborgaren döms för brott.

Vid prövningen av om utvisning skall ske skall domstolen beakta hur länge bosättningen inom gemenskapens territorium varat, tredjelandsmedborgarens ålder, följderna för tredjelandsmedborgaren och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

En dom eller ett beslut om utvisning från gemenskapens territorium skall innehålla förbud för tredjelandsmedborgaren att återvända till territoriet under viss tid eller utan tidsbegränsning.

Innan beslut enligt denna paragraf fattas skall yttrande i frågan inhämtas från Migrationsverket som skall samråda med den stat i vilken tredjelandsmedborgaren har sin ställning som varaktigt bosatt.

7 kap.*3 §¹¹*

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning eller utvisning samt om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller om

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning eller utvisning samt om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller om att

¹¹ Senaste lydelse 2000:292.

återkallelse av ett uppehållstillstånd får av utlänningen överklagas till Utlänningsnämnden. Migrationsverkets beslut i fråga om arbetstillstånd eller återkallelse av arbetstillstånd får av utlänningen överklagas till nämnden under förutsättning att frågan om tillstånd har behandlats i samband med ett beslut i fråga om avvisning eller utvisning.

få ställning som varaktigt bosatt eller om återkallelse av ett uppehållstillstånd *eller av ställning som varaktigt bosatt* får av utlänningen överklagas till Utlänningsnämnden. Migrationsverkets beslut i fråga om arbetstillstånd eller återkallelse av arbetstillstånd får av utlänningen överklagas till nämnden under förutsättning att frågan om tillstånd har behandlats i samband med ett beslut i fråga om avvisning eller utvisning.

Utlänningsnämnden består av ordförande och övriga ledamöter till det antal regeringen bestämmer. För ordförande skall finnas ersättare. Ledamöter och ersättare för ordförande utses av regeringen. Ordförande och ersättare för ordförande skall vara jurister och ha erfarenhet av tjänstgöring som domare eller annan likvärdig erfarenhet.

11 kap.

Motivering av beslut
m.m.

Motivering av beslut,

3 §¹²

Bestämmelserna i 20 § förvaltningslagen om motivering av beslut gäller även för beslut som meddelas i ärenden enligt denna lag, om inte något annat följer av andra eller tredje stycket.

Ett beslut i fråga om uppehållstillstånd skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Ett beslut i fråga om uppehållstillstånd *eller om ställning som varaktigt bosatt* skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Vid beslut om visering eller arbetstillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning som omfattas av avtalet om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i ett EES-land eller i Schweiz, har dock alltid rätt till motivering av ett beslut om visering om det går honom emot.

I ett ärende om uppehållstillstånd eller om ställning som varaktigt bosatt skall sökanden skriftligen underrättas om det beslut varigenom ärendet avgörs.

I ett ärende om uppehållstillstånd enligt 2 kap. 4 § eller som rör familjeåterförening mellan tredje-landsmedborgare enligt 2 kap. 4 b § första stycket 3 eller 4,

¹² Senaste lydelse 2001:60.

skall sökanden få underrättelse om det beslut varigenom ärendet avgörs senast inom nio månader från det att ansökan lämnades in. Om särskilda skäl föreligger får tiden förlängas.

I ett ärende om att få ställning som varaktigt bosatt enligt 1 a kap.

skall sökanden få underrättelse om det beslut varigenom ärendet avgörs senast inom sex månader från det att ansökan lämnades in. Om särskilda skäl föreligger får tiden förlängas. Av underrättelsen skall framgå innebörden av att ha ställning som varaktigt bosatt.

I ett ärende där en varaktigt bosatt i annan EU-stat ansökt om att få uppehållstillstånd skall underrättelse ske av det beslut varigenom ärendet avgörs senast inom fyra månader från det att ansökan lämnades in. Tiden får förlängas med högst tre månader om det föreligger särskilda skäl. Sökanden skall i sådant fall få upplysning om att tiden kommer att förlängas.

Vad som sagts i sjunde stycket gäller även när familjemedlemmar till en varaktigt bosatt i annan EU-stat ansöker om uppehållstillstånd.

6 §¹³

Socialnämnden skall på begäran av regeringen, Utlänningsnämnden, Migrationsverket eller en polismyndighet lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om uppgifterna behövs i ett ärende om uppehållstillstånd eller för verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Socialnämnden skall på begäran av regeringen, Utlänningsnämnden, Migrationsverket eller en polismyndighet lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om uppgifterna behövs i ett ärende om uppehållstillstånd, om ställning som varaktigt bosatt eller för verkställighet av ett beslut om avvisning eller ut-

¹³ Senaste lydelse 2000:292.

visning.

Bilaga 3

Om utlänningen i ett ärende enligt denna lag åberopar intyg om sin psykiska eller fysiska hälsa, skall hälso- och sjukvårdsmyndighet på begäran av den myndighet som handlägger ärendet lämna upplysningar som kan vara av betydelse för att bedöma uppgifterna i intyget.

Denna lag träder i kraft den

2 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § och rubriken närmast före 1 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Medborgare i annat EU/EES-land eller Schweiz

1 kap.
Utländska medborgare som jämföras med svenska

4 §¹⁴

Utländska medborgare som på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EG-rätten,
  2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller
  3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer,
- skall när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag jämföras med svenska medborgare under de förutsättningar som anges i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Detsamma gäller make, sambo och barn samt andra familjemedlemmar till sådana utländska medborgare.

Utländska medborgare med ställning som varaktigt bosatta i Sverige eller i annan EU-stat, som är bosatta i Sverige och som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EG-rätten skall vid studier i Sverige när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag jämföras med svenska medborgare under de förutsättningar som anges i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den

¹⁴ Senaste lydelse 2001:67

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Rekryteringsbidrag får lämnas till studerande som är utländsk medborgare om han eller hon på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EG-rätten,
2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller
3. avtalet om fri rörlighet för personer mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan.

Detsamma gäller make, sambo och barn samt andra familjemedlemmar till sådana utländska medborgare.

Utöver vad som följer av första stycket får rekryteringsbidrag lämnas till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Rekryteringsbidrag får också lämnas till en utländsk medborgare med ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller annan EU-stat, som bor i Sverige och som kan härleda rättigheter från EG-rätten.

Denna lag träder i kraft den

Förteckning över remissinstanser för delbetänkandet Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare (SOU 2005:15)

Bilaga 4

1. Riksdagens ombudsmän
2. Riksrevisionen
3. Kammarrätten i Stockholm
4. Länsrätten i Stockholms län
5. Länsrätten i Skåne län
6. Länsrätten i Göteborg
7. Justitiekanslern
8. Domstolsverket
9. Integrationsverket
10. Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning
11. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
12. Rikspolisstyrelsen
13. Ambassaden Damaskus
14. Ambassaden London
15. Ambassaden Nairobi
16. Migrationsverket
17. Utlänningsnämnden
18. Barnombudsmannen
19. Försäkringskassan
20. Handikappombudsmannen
21. Socialstyrelsen
22. Skatteverket
23. Centrala studiestödsnämnden
24. Arbetsmarknadsstyrelsen
25. Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet
26. Juridiska fakulteten vid Lunds universitet
27. Stockholms stad
28. Malmö kommun
29. Göteborgs kommun
30. Botkyrka kommun
31. Länsstyrelsen i Stockholms län
32. Amnesty International, Svenska sektionen
33. Caritas
34. Landsorganisationen (LO)
35. Rädda barnens Riksförbund
36. Samarbetsorganet för etniska organisationer i Sverige, SIOS
37. Svensk flyktinghjälp (SWERA)
38. Svenska kyrkans Församlingsförbund
39. Svenska Röda korset
40. Svenskt Näringsliv
41. Sveriges advokatsamfund
42. Sveriges Kommuner och Landsting
43. Sveriges Kristna Råd
44. Sveriges Muslimska Råd
45. Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)